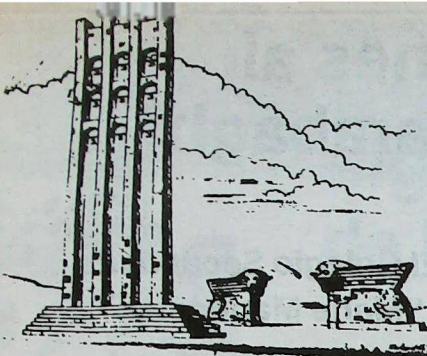

ՄԱՐՏԱՐԱՊԵՏ ՏԱՐԺԱՐԱԲԱԴ

BUENOS
AIRES
AÑO XIII
N° 745
Miércoles
9 de
marzo
de
1988

FIEL EXPRESION DEL PENSAR LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

475

Hoy: convocatoria ante la embajada de la U.R.S.S.

Convocados por el Primado de la Iglesia Apostólica Armenia en la Argentina, Monseñor Krikoris Pouniatian, se reunieron el martes 1° del corriente, en el Salón del Arzobispado, los representantes de todas las organizaciones armenias, partidos políticos y credos religiosos armenios de la Argentina, así como miembros de la prensa armenia, a fin de escuchar el mensaje que el señor Obispo debía transmi-

tirles.

Superando su duelo (cientemente fallecieron su hermano y su cuñado), el señor Obispo manifestó que en estos momentos debía dejar de lado su tristeza e informar a los presentes del mensaje recibido de la máxima autoridad de la Iglesia Armenia, S.S. Vazken I°, quien le había pedido telefónicamente que to-

dos los armenios de la Argentina, sin discriminación alguna, se unieran en una manifestación de apoyo al pueblo armenio que, en número de un millón de personas, salió a las calles en Erevan para reclamar los derechos de Armenia sobre la región de Garabagh, manifestando en paz y lealtad un profundo sentido de patriotismo.

Monseñor Pouniatian hizo un breve relato histórico sobre Garabagh, e instó a reunirse en manifestación ante la Embajada de la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas (Rodríguez Peña 1764), el miércoles 9 de marzo a las 17 horas, expresando que esta manifestación debe tener la misma imagen pacífica, leal y patriótica que las manifestaciones de Erevan. Y pidió especialmente que se evitaran los disturbios y provocaciones. Debe ser una reunión amistosa, que tendrá por objeto apoyar a los hermanos de Armenia y entregar, con ese sentido, un petitorio al señor Embajador.

Luego, se eligieron dos comisiones, una de las cuales sería la encargada de redactar el petitorio que se presentará al Embajador, y

el comunicado de prensa, estando la segunda encargada del aspecto financiero de este movimiento.

Segunda Reunión

El jueves 3 del corriente nuevamente se reunieron los representantes de la colectividad, con el propósito de examinar el texto borrador elaborado por la Comisión de Redacción y formular preguntas y sugerencias. La reunión se cumplió dentro de un clima altamente positivo, se insistió en el mantenimiento del orden y de la disciplina durante el acto programado, así como de dar al mismo la necesaria difusión por medio de los medios de comunicación, de manera que quedara evidenciado el carácter patriótico de esta concentración.

Al término, quedó pendiente una tercera reunión con el propósito de ajustar los últimos detalles de este acto.

(Recomendamos leer el mensaje de S.S. Vazken I° en nuestra edición del 2 de marzo de 1988)

Armenios de Uruguay solicitan la reincorporación

El Comité Armenio de Uruguay Pro Nogorny-Gharabagh, elevó un petitorio al Comité Central del Partido Comunista de la U.R.S.S., solicitando que la región de Nogorny-Gharabagh quede bajo la administración de la República de Armenia.

Este Comité está integrado por la Casa Armenia Hnchakian, la Unión General

Armenia de Beneficencia, la Comisión Nacional de Plaza Armenia y Rambla Armenia, la Unión Compatriótica Armenia de Marash, la Unión Compatriótica Armenia de Amanos, la Ramgavar Azadagan Gusaktsutian, el Instituto Cultural Erevan y la Radio Armenia, quienes nuclean a la mayoría de la colectividad Armenia en Uruguay.

(más información en pág. 2)

ԿՈՉ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՒՆ

Պուեմոս Արեւի հայ գաղութին կազմակերպությունները միացելով կոչ են Կ'ողղեն գաղութին բոլոր անդամներուն՝ խաղաղ համախմբումի մը Խորհրդային Միության դեսպանատան առջեւ (Guido y Rodriguez Peña) Չորեքշաբթի, 9 Մարտ 1988ին, կեսօրէ ետք ժամը 5ին, գորավիզ կանգնելու համար Ղարաբաղը Խորհրդային Հայաստանի վերամիացնելու համահայկական պահանջին, համաձայն՝ Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի Ժողովրդական Երեսփոխաններու Խորհրդոյի 20 Փետրուար 1988ին առած որոշումին:

CONVOCATORIA

Las organizaciones de la Comunidad Armenia de Buenos Aires convocan a sus integrantes al acto pacífico en apoyo a las reclamaciones armenias de reincorporar la región de Gharapagh a la R.S.S. de Armenia de acuerdo a la decisión tomada por el Soviet de Diputados Populares de la Región Autónoma de Gharapagh, en su sesión del 20 de Febrero de 1988.

El acto tendrá lugar frente a la Embajada de la URSS en esta capital, (Rodríguez Peña y Guido) el miércoles 9 de marzo de 1988 a las 17.00 horas.

Saldrán micros desde los siguientes puntos: Centro Armenio, Escuelas Arzruni, Jrimian, Mekhitarista y de Vicente López.

Continúan las adhesiones al reclamo armenio por Gharabagh

Córdoba se asocia al reclamo armenio

La colectividad Armenia residente en la provincia de Córdoba se reunió en gran número en la intersección de las calles Patria y Armenia, ayer por la noche, donde expresó multitudinariamente su solidaridad

con el pueblo armenio que reclama la reincorporación de la zona de Nogorny Gharabagh bajo la administración del gobierno de Armenia.

Posteriormente una delegación, encabezada por el Presidente de la UGAB, señor Juan Nourikhan, partió hacia Buenos Aires para sumarse a la manifestación organizada para hoy ante la embajada de la U.R.S.S.

Comité Argentino Armenio de la U.C.R.

El Comité Argentino-Armenio de la U.C.R., que preside el doctor Michel Karanian, se ha dirigido al Embajador de la U.R.S.S. en los siguientes términos:

"Excelentísimo señor: Como genuinos defensores de los derechos humanos y en aras de nuestro

anhelo de justicia, nos solidarizamos con los justos reclamos de nuestros hermanos de la Madre Patria reclamando para la República Socialista Soviética de Armenia el cumplimiento de los acuerdos establecidos en 1920 y con ellos la restitución de los territo-

rios de Nogorny Garabagh, dejando en claro que repudiamos todo acto represivo que atente contra los más elementales derechos humanos. Lo saludamos con nuestra consideración más distinguida. Comité Argentino Armenio de la UCR (C.O.A.R.A.)"

De la Fundación Argentino - Armenia

Con la firma de su presidente, doctor Pedro Boyadjian, la Fundación Argentino-Armenia se ha dirigido al señor Embajador, manifestando:

"Excelentísimo señor: Junto con adherirnos a las justas manifestaciones del Pueblo de la República Socialista Soviética de Armenia, reclamando la restitución de los territorios de

Nogorny Gharabagh, por acuerdos establecidos en 1920, nos solidarizamos plenamente con nuestros hermanos de la Madre Patria, deseando una pronta y justa solución de dicho diferendo. Asimismo, como integrantes de las fuerzas del país democrático al cual pertenecemos, rechazamos categóricamente cualquier acto de sojuzga-

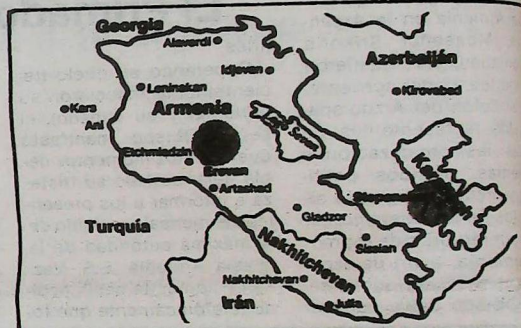
miento por la fuerza que atente contra los derechos humanos que deseen imperar en las relaciones de todos los hombres del mundo. Lo saludamos con nuestra consideración más distinguida. Fundación Argentino-Armenia".

El Colegio Secundario "Marie Manoogian"

Por telegrama enviado al señor Embajador de la URSS en la Argentina, señor Oleg Kvasov, el rector del Colegio Secundario Marie Manoogian, licenciado Adolfo Koutoudjian, se ha dirigido en nombre de alumnos, padres y docentes, adhiriendo al reclamo del pueblo armenio con respecto a la devolución de la región de Garabagh. Dicho telegrama expresa: "En nombre de los alum-

nos, padres y docentes del Colegio Secundario "Marie Manoogian", de Buenos Aires, adherimos al reclamo del pueblo de Armenia para la reintegración de la región de Karabagh a la República de Armenia. Tal reclamo proviene de la Historia, la Geografía y la Población, y es necesario que se haga justicia al anhelo de los pueblos.

Atentamente, Adolfo Koutoudjian. Rector".

Chamiran Tomassian Su fallecimiento

Personalidad vastamente conocida en el mundo artístico de nuestra colec-

tividad, Chamirán Tomassian dejó de existir el 20 de febrero pasado.

Fue integrante del Coro Gomidas durante muchos años, actuando en numerosas oportunidades como solista. También cantó con el Coro Arax y fue corista del Teatro Colón de la Ciudad de Buenos Aires. Sus restos descansan en el cementerio de Chacarita.

Armenios de

(viene de pag. 1)

Por otra parte, este Comité envió telegrama al señor Mikhail Gorbachov, expresando "Las organizaciones firmantes, representando a la más amplia mayoría de la colectividad armenia del Uruguay, formaron el Comité Armenio del Uruguay pro-reintegración de la Nogorny Gharabagh, apoyando la resolución del Soviet Regional del 20 de febrero de 1988.

Hacemos causa común con nuestros hermanos de la Madre Patria, que se han

volcado a las calles de Ereván en reclamo de sus derechos legítimos y la razón de la Nación Armenia de reincorporar a la Armenia Soviética la región de Nogorny Gharabagh.

Solicitamos hacer justicia con nuestro pueblo que siempre ha demostrado su total lealtad a la URSS".

Asimismo, el 3 del corriente, una delegación de este Comité entrevistó al Embajador de la URSS en el Uruguay, señor Igor Laptev, en apoyo a esta demanda.

Señor Empresario:

En el silencio y la penumbra, el enemigo trabaja contra nosotros. Piense y haga pensar. Difunda "Turquia Estado Genocida" de Pascual Ohanian. Reservados al: 795-7063.

LA IGLESIA ARMENIA Fuente de Fe y Patriotismo

de Hakop Kelendjian
u\$s 7. c/ejemplar

Adquiéralo en:

SARDARABAD
Niceto Vega 4779 - Capital

CORTEMPORA Alfombras Atlántida

CORDOBA 4475
CAPITAL FEDERAL

T.E. 773-2704
774-2977

Se Necesita Empleada

Con experiencia en ventas de ropa para bebé, hasta 25 años.

Presentarse:

Juramento 2622 de 9 a 12 horas.

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA

Dr. Ricardo Delanian
Estatido Contable Impositivo
Contador Público U.N.C.
Entre Ríos 263 1º 4
T.E.: 3-1141 - CORDOBA

ABOGADOS

Dr. Juan Carlos Merdianian
Abogado
Rondeau 578 T.E.: 051 45215
CORDOBA

Los significados de la libertad

Por John Hospers

continuación

Lamentablemente, sin embargo, no siempre se asegura a través del voto que el pueblo se libre de la tiranía, lo cual aparece como su principal objetivo. La gente suele ser ignorante y falta de perspicacia y muchos se condenan a un tipo u otro de esclavitud, a menudo mediante su voto en favor de medidas que les aseguren gran cantidad de importantes beneficios sociales provenientes de los fondos públicos, para verse luego enfrentados a los efectos de una inflación galopante y la destrucción de la moneda como resultado no previsto de sus actos. El candidato más capaz suele obtener menos votos que los ineptos. Por lo tanto, la libertad de votar, a pesar de tener un gran valor, está lejos de ser suficiente garantía de otras libertades, o para otorgarles mayor vigencia.

En los escritos de los Padres Fundadores, la libertad siempre expresaba libertad de la tiranía y la opresión. Pero de acuerdo con la tendencia política actual, el interés en el tema de la libertad se ha concentrado en la libertad **para**. Si tomamos dinero de los ricos a través de gravámenes del gobierno, somos libres para hacer muchas cosas que de otro modo no podríamos concretar; en este sentido cuanto más alta sea la recaudación, más libres seremos.

La Unión Soviética, cuando entrenaba y armaba a los insurgentes en África Central, usaba como señuelo "la libertad", para incentivarlos: "Si consiguen tomar los campos de

los terratenientes, ustedes los poseerán y entonces serán libres, porque serán ricos". Los nativos no estarían seguramente libres del control político -todo lo contrario- pero les habían prometido libertad para hacer, con el dinero y los bienes expropiados, muchas cosas que no podían hacer antes. En la forma que sucedieron los hechos, aquello que expropiaron pronto les resultó (en la mayoría de los casos) inútil, porque carecían de la tecnología necesaria para mantenerlo, y de una estructura política que protegiera los derechos de la propiedad. Pero la esperanza y la promesa, de cualquier manera, fueron de una mayor libertad: se trataba de libertad **para**, no de libertad **de**.

LA LIBERTAD COMO LIBERTAD DE COERCION

Hay quienes restringen totalmente el significado de la libertad en el sentido de ausencia de coerción. En su libro "The Government Against the Economy" (El gobierno contra la Economía), George Reisman escribe:

"Por naturaleza me es imposible hacer un círculo cuadrado, caminar a través de las paredes, o estar en dos lugares al mismo tiempo. No puedo, en las circunstancias actuales de mi vida, ganar el Premio Nobel de Química o el Galardón de la Academia como el Mejor Actor del Año, ni incursionar en la industria automotriz o siderúrgica. Absolutamente ninguno de estos hechos constituye una violación de mi libertad; Para que exista violación de la libertad no basta sólo con que alguien sea incapaz de conseguir lo

que desea. Es necesario que aquello que lo detiene sea la amenaza del Estado de usar la fuerza contra él, específicamente, la amenaza de comenzar a usar la fuerza en su contra en respuesta a una acción de su parte que no representa uso de la fuerza.

"Si pido a una joven que se case conmigo y me rechaza, mi libertad no es violada. Pero supongamos que acepte y el gobierno me impide casarme con ella en razón de una ley sobre matrimonios entre personas de diferente raza, religión o grupo sanguíneo, en este caso existe violación de mi libertad.

"Si quiero viajar a California pero no tengo dinero para el pasaje y no deseo "hacer dedo", mi libertad de viajar no es violada en modo alguno. Pero si tengo el dinero necesario y quiero comprar el pasaje, mas el Estado me detiene -ya sea con un muro que rodea la ciudad (como en Berlín Oriental), con restricciones para obtener el pasaporte, o un control de precios en el combustible del avión, que impide realizar el vuelo a la línea aérea- entonces, mi libertad de viajar es violada.

"Imaginemos que quiero publicar mis opiniones en el New York Times, pero no puedo pagar el precio de la publicidad ni convencer al editor para que me conceda un espacio. La libertad de prensa no sufre violación de la "censura". Pero en caso de que pueda pagar por el espacio o consiga persuadir al editor para que publique mis opiniones y el gobierno lo desapruebe eso constituiría una violación de la libertad de prensa, sería censura.

(continúa pág. 16)

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Banišira Kuyumdjian

Dr. Gabriel E. Williams

Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Dr. Javier B. Kuyumdjian

TUCUMAN 1438. PISO 7º

T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 772-2617

ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA CONVOCATORIA

De acuerdo con las disposiciones estatutarias, el Consejo Directivo de la U.G.A.B. invita a los Sres. asociados a participar en la Asamblea General Ordinaria que se realizará el sábado 26 de marzo de 1988, a las 17.30, en la sede de la institución, Armenia 1322, Capital, a los efectos de considerar el siguiente:

ORDEN DEL DIA

1) Consideración de la Memoria, Inventario, Cuenta de Gastos y Recursos y Balance General al 31 de diciembre de 1987.

2) Elección de tres socios para formar la Junta Electoral y firmar el acta de la Asamblea.

3) Elección de 4 miembros titulares para integrar el Consejo Directivo por tres años, en reemplazo de los consejeros Dr. Roberto Malkasian, Sres. Rolando Bergamali, Rafael Ballasanian y José Youssefian, que terminan su mandato.

4) Elección de 5 vocales suplentes por un año, en reemplazo de los Sres. Hampartzoum Haladjian, Carlos Semerdjian, Varuyan Tchokaklian, Alberto Demirdjian y Jorge Kaladjian, que terminan su mandato.

5) Elección de revisor de cuentas titular y revisor de cuentas suplente, con mandato por un año, en reemplazo de los Sres. Rubén Kedikian y Sergio Poladian.

Buenos Aires, Enero de 1988

De los estatutos: "Las Asambleas se celebrarán a la hora indicada con la asistencia de la mitad más uno de los socios activos, o con cualquier número, transcurridos treinta minutos de la hora de citación".

Asesoría técnica de riesgos industriales y contratación de seguros generales

Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país

BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD

BME. MITRE 771 7º B. Capital T.E.: 49-1942/1886

LAS TRADICIONALES CENAS DE LOS VIERNES COMIENZAN EL VIERNES 18

En el Restaurante de Comidas Armenias de la U.G.A.B.

Colaboran alumnos y padres del Colegio Secundario "Doris Tchinnossian" y del Instituto Marie Manoogian

INSTITUTO EDUCATIVO MARIE MANOOGIAN PROMOCION '88.

El doctor León Arslanian renunció a la magistratura

Noticias transmitidas por la prensa local dan cuenta de la renuncia presentada por el Camarista doctor León Arslanian a su cargo de Juez en la Cámara Federal de Apelaciones en lo Criminal y Correccional de esta Capital.

En su renuncia, sumamente breve, el doctor Arslanian informa, simplemente, que ha decidido renunciar por razones particulares, para dedicarse al ejercicio libre de su profesión de abogado.

El doctor Arslanian fue el último de los camaristas que integraron este tribunal desde la instauración del régimen democrático. De los seis camaristas que inicialmente compusieron la Cámara Federal, renunciaron en distintas oportunidades el doctor Jorge E. Torlasco, el doctor Ricardo Ledesma, los doctores Jor-

ge Valerga Aráoz, Andrés D'Alessio y Ricardo Gil Lavedra.

Cabe recordar que esta Cámara tuvo a su cargo el juicio a los ex-comandantes en jefe, la causa de la Escuela de Mecánica de la Armada y el llamado "caso Camps".

Durante el juicio a los ex-comandantes, el doctor Arslanian se desempeñó como titular de la Cámara Federal.

Programa radial de historia y cultura armenia

Todos los domingos, de 22 a 22.30, tiene lugar por LR. 3 Radio Belgrano (950 del dial) la audición "En Confraternidad Argentino Armenia" destinada, como sus productores manifiestan, a "historia y cultura

de un pueblo milenario para una Argentina joven", así como para la difusión de toda la información que puede interesar a la colectividad.

Conduce esta audición el licenciado Esteban Car-

los Djórdjalian, con la participación de Alejandra Limas Forner y Fabiana Kapelian; en música clásica y popular colaboran los señores Sarkis Kaba-danian y Simón Kerbiyikian, además del equipo de profesionales y técnicos del Departamento de Difusión y Radio de Latinarmen Publicidad. Esta audición es auspiciada por la Secretaría de Cultura de la Municipalidad de la Ciudad de Buenos Aires, así como por la Fundación Argentino-Armenia de la Argentina.

La UGAB agasaja a Aganbegyan en Nueva York

Mañana, 10 de marzo, la Unión General Armenia de Beneficencia, con sede en Nueva York, brindará una recepción al economista armenio-soviético Abel Aganbegyan, quien actualmente es huésped de los Estados Unidos como integrante de la Misión Económica soviética.

Como se recordará, los escritos de Aganbegyan fueron, en parte, motivos desencadenantes de la ac-

tual política de glasnost y perestroika iniciada en la Unión Soviética.

El porqué de las palabras

EXITO

Ya el diccionario nos dice, en su primera acepción, que este sustantivo nada tiene que ver con la significación que el uso de las gentes le ha dado. Porque dice el diccionario: **Fin o conclusión de un asunto, empresa, etc.**

Porque así es en realidad. Según la etimología, **éxito** sólo denota el acto de salir (del latín: **ex-itus**) de ir hacia afuera y, figuradamente, la conclusión de una tarea, de un negocio. (Los mismos ingleses consideran a "exit" como salida, y lo vemos en las películas cuando se presenta la puerta de salida de los actores).

De esta manera, si un estudiante manifiesta que **ha** tenido **éxito** en sus exámenes, correctamente expresado ello no indica que ha sido aprobado; simplemente, terminó sus exámenes.

El hecho de que **éxito** se haya asociado con la idea de triunfo o felicidad es una idea formada por el uso y por la gente, y que el diccionario debió aceptar en su segunda acepción: **Resultado feliz de un negocio, actuación, etc.**

Pero en su más rigurosa etimología, el real significado de la palabra **éxito** es simplemente salir de algo, terminar algo; feliz o infelizmente.

Veinte años de "Encuentros"

En su vigésimo aniversario la Fundación Encuentros Internacionales de Música Contemporánea, que dirige artísticamente la musicóloga Alicia Terzian, cumplirá una intensa actividad en el país y en el exterior.

En primer lugar, invitado por el Festival de Verano, el Grupo reeditará en el Teatro Caminito, el **sábado 12 y domingo 13 de marzo**, a las 21 horas, la comedia del compositor argentino Horacio López de la Rosa "La segunda vida", basada en un cuento de Charles Asseleau.

Asimismo, en abril próximo viajará a Quito y México en una gira organizada para la participación en Foros de Música Nueva, incluyendo en su programación obras de los compositores argentinos Salvador Raineri, Guillermo Graetzer, Hipólito Gutiérrez, Gabriel Valverde, José Luis Campana, Irma Urteaga, Alicia Terzian y Jorge Liderman, además de compositores latinoamericanos y europeos.

Previamente, y para el sello IRCO, el Grupo Encuentros grabará dos discos de compositores argentinos y latinoamericanos, los que serán presentados al público en el mes de mayo.

Asimismo, durante este año 1988, el grupo tiene previsto viajar a Cuba, China, Unión Soviética, Alemania Federal, Austria, Fran-

cia, Suiza, Italia, Holanda, Alemania Democrática y Checoslovaquia, respondiendo a invitaciones que le formularán organizaciones musicales de dichos países. Allí continuarán con la difusión de la música de nuestro continente y de la Argentina en particular.

Por su parte, la señora Alicia Terzian ha sido especialmente invitada para que, en 1989, dicte conferencias sobre música argentina en Quito y México, así como un seminario de composición en la Universidad de Boulder, Colorado (USA), en febrero próximo, como compositora residente.

A fines de agosto viajará a Nueva York para intervenir como jurado en el Concurso Internacional organizado por Ana María Trenchi, haciendo lo propio en Noviembre en Italia, con motivo del Congreso Internacional "Valentino Bucchi", que tendrá lugar en Roma.

Por siempre conserve, en imágenes visuales, sus fiestas personales o reuniones empresarias

VIDEO Y FOTOGRAFÍAS
VIDEOLook

CARAVOTTA Y ASOCIADOS
T.E.: 258-8786/393-7446

Merceril S.A.

Larrea 237. Capital

T.E.: 48-9343

. Remises

. Sepelios

. Traslados

Jubilados, pensionados, cónyuges y fliars. sin cargo

Av. Córdoba 4902

T.E.: 773-2800/772-3288

PROFESIONALES

MEDICOS

DR. ANDRES J. KUPELIAN

Médico del Hospital F. J. Muñiz

Cirugía General e Infectología

Especialista Flebo y Linfología

(Enfermedades venosas - várices)

Cnel. Díaz 1767 20 b -Bs. As.- TURNO: 826-2588

SARDARABAD

ES EL MEDIO IDEAL

PARA SU AVISO

PROFESIONAL

ESCRIBANO

Gregorio Hairabedian

Escribano

Av. Roque S. Peña 570

331-5761 34-1579

El fondo armenio para la cultura: una realidad en marcha

Armen-Claude Mutafian, armenio de origen y ciudadano de Francia, hace poco hizo su primer aporte en divisas al Fondo Armenio para la Cultura. En Armenia sostienen que los recursos monetarios de esta nueva organización social llegarán a constituir una respetable suma.

El Fondo Armenio para la Cultura se creó hace poco tiempo en el marco de su homólogo nacional, pero goza de una amplia autonomía. Su objetivo fundamental consiste en conservar valores culturales armenios y contribuir a su retorno a la Patria. El Fondo se ocupará, asimismo, de impulsar estudios etnográficos y de proteger los monumentos del pasado. Como presidente fue elegido el señor Sen Arevshatian, director del mundialmente famoso Madenatarán, Instituto de Códices de Erevan.

El acervo cultural armenio se encuentra disperso por todo el planeta, dice Sen Arevshatian. Ello se debe a los destinos históricos de los armenios. Como consecuencia, una de las orientaciones fundamentales de la labor de nuestro Fondo consiste en recuperar ese acervo cultural. También en el pasado, aunque no tan energicamente, nuestros compatriotas que residen en el exterior entregaban reliquias antiguas a diversas organizaciones estatales. A Madenatarán llegaron, por ejemplo, manuscritos y miniaturas de los EE.UU., la India, Egipto, Líbano, Francia y otros países. Harutiun Azarian, de los EE.UU., y Rafael Markosian, de Francia, entregaron centenares de códices de gran valor histórico, científico y material. Hace poco, Zare Saradzian, de los EE.UU., regaló una rarísima obra armenia de ventería del siglo XIII.

El presidente del Fondo cita nombres de decenas de personas de muchos

paises, así como de diversas regiones de la Unión Soviética. Todas ellas proceden así, movidas por el afán de servir desinteresadamente a su pueblo natal, de llenar lagunas de su historia y su cultura material.

El Fondo es una organización autofinanciada que no recibe donaciones ni subsidios oficiales, aunque en un futuro puedan aparecer "sponsors".

El Fondo tiene derecho a utilizar el dinero que aportan algunos ciudadanos sólo para adquirir valores culturales, restaurar monumentos antiguos, participar en subastas internacionales, y así por el estilo. ¿Y cómo retribuir el trabajo del personal de colaboradores y compensar otros gastos?

En relación con ello, el Fondo piensa inaugurar cooperativas para la fabri-

cación de souvenirs, grabados, tarjetas, medallas conmemorativas. Para esa labor llamará a artesanos de tallado, cincelado y grabado. El beneficio que se obtendrá de la venta de sus obras se destinará a construir el edificio administrativo del Fondo y a pagar el salario al personal de trabajadores.

En Erevan existen planes de inaugurar un museo de colecciones privadas, don-

de se expondrán obras de pintores armenios y extranjeros.

El Fondo Armenio para la Cultura sólo está dando sus primeros pasos. Sus activistas tienen numerosas ideas que esperan su materialización. Estoy seguro de que sabremos plasmar muchas, dice Sen Arevshatian.

Kevork Oganessian (APN)

PIENSELO!

Usted es responsable de la continuidad de más de 3.000 años de historia

Envíe sus hijos a escuelas armenias

Las escuelas de la colectividad armenia fueron creadas con el propósito de brindar la mejor instrucción a sus alumnos, en el marco de la educación del país y de la vasta cultura y tradiciones armenias. Con ello se pretende fundamentalmente formar buenos seres humanos, capacitados para el trabajo y dotados de una formación en la que tengan cabida sus raíces armenias.

Si usted quiere esa educación para sus hijos y que ellos se integren a una generación continuadora de la historia y las tradiciones armenias, no vacile; envíelos a una de las tantas escuelas con que cuenta nuestra colectividad.

Hay una cerca de su hogar.

BUENOS AIRES.

• **Colegio Armenio Arzruni.** Pre-escolar, Jardín de Infantes y Primaria. José Martí 1562, Capital. T.E. 612-1733

• **Colegio Mekhitarista.** Jardín de Infantes, Primaria y Secundaria. Virrey del Pino 3511, Capital. T.E. 552-3690

• **Escuela Incorporada Armenia Isaac Backchellian.** Jardín de Infantes, Primaria. Corrales 2527, Capital. T.E. 923-7245

• **Instituto Educativo San Gregorio El Iluminador.** Jardín de Infantes Gilda Essaian, Primaria Diarbekirian, Secundario Kevork Tchinnossian, Armenia 1353, Capital. T.E. 772-3558

• **Instituto Educativo Marie Manoogian.** (UGAB) Jardín de Infantes Serpuhi Ekshian, Primaria Berduhi Emirian, Secundaria Doris Tchinnossian, Armenia 1322, Capital. T.E. 773-2820

VALENTIN ALSINA

• **Fundación Educacional Jrimian.** Jardín de Infantes Diarbekirian, Primaria Seferian, Secundaria Cambazian. Jean Jaurés 3111, Valentín Alsina, T.E. 208-2681

VICENTE LOPEZ

• **Escuela Armenia de Vicente López.** Jardín de Infantes y Primario. Colegio Secundario Terzakian. Arenales 1602, Vicente López. T.E. 795-0772

CORDOBA

• **Colegio Sahag Mesrob.** (UGAB) Jardín de Infantes, Primario, Secundario. Armenia y Patria. Córdoba. T.E. 051 - 517238

MONTEVIDEO (R.O. Uruguay)

• **Unión General Armenia de Beneficencia.** Instituto Primario Nubarian, Liceo Secundario Alex Manoogian. Av. Agraciada 2850, Montevideo. T.E. 059 - 28-0628/29-8810

• **Instituto Nersessian** (Iglesia Armenia). Av. Agraciada 2856, Montevideo.

SAN PABLO (Brasil)

• **Escuela Turlan.** Jardín de Infantes, Primaria. Av. Santos Dumont 55, San Pablo. Fone: 228-5239 228-8597

• **Escuela Paren y Regina Bazarian** (UGAB) Jardín de Infantes, Pre-Primario, Primario. Rua Ferreira de Araujo 212, Pinheiros, Sao Paulo. Fone: 813-6439

• **Escola Armenia Sao Gregorio Iluminador.** Jardín de Infantes, Primario. Av. Tiradentes 718, Sao Paulo. Fone: 227-6703 y 228-4084.

Para las cuatro estaciones
y todas las edades

Lanas "Hetesia"

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías.
y tintorerías de hilados

Larrea 738

Cap. Fed.

Francia 275

San Martín (Pcia. de Bs. As.)

JOTOR SA

INVERSORA - FINANCIERA

La Empresa Líder del Mercado Inmobiliario

CENTRAL: Av. Callao 836

BELGRANO: Av. Cabildo 300

CABALLITO: Av. Rivadavia 4309

VICENTE LOPEZ: Av. Maipú 1601

T.E. 41-8671/6093/5312

T.E. 771-4695 - 773-2748

T.E. 981-4536/3288

T.E. 795-0934

RECUERDOS DEL PASADO

La provincia del Ararat

Ghazar Parpetzi, historiador del siglo V.

El rey Arshag abandonó la feliz y antigua herencia de sus antepasados, la magnífica, famosa e ilustre provincia del Ararat, rica en toda clase de plantas; provincia fértil y fecunda, muy abundante en productos útiles y provista de los recursos necesarios al hombre para una vida de bienestar y felicidad. Sus llanuras son inmensas y rebosan de caza. Sus montañas agradablemente situadas y ricas en pastos, están pobladas de toda clase de animales. De estas montañas bajan las aguas regando campos que no necesitan ser fertilizados y que suministran a la metrópoli, llena de una multitud inmensa, abundante pan y vino, legumbres deliciosas y de un gusto azucarado y, en fin, diversos granos oleaginosos. Los que por primera vez ven las pendientes de las montañas o de las colinas cercanas, observan los colores de las flores que son una estofa bordada, los gérmenes fértiles que fecundan los pastos, dándole sabor agradable, produciendo hierbas en abundancia, que pueden nutrir innumerables burros domésticos y muchos animales que, engordados y robustecidos, resplandecen en carnes. El vivo perfume de las flores odoríferas saluda a los hábiles arqueros, a los amantes de la caza y a los pastores que viven bajo la bóveda del cielo: da fuerza al espíritu y lo renueva.

Allí hay plantas cuyas raíces se emplean como remedios eficaces, aprobadas por los médicos más sabios. Hay allí también drogas que curan males,

licores que restituyen la salud a los convalecientes.

La fertilidad de sus campos atrae como una voz el corazón de los labradores y los colma de bienes; en cambio, estos campos no sólo encierran productos necesarios al hombre: también ofrece a los buscadores de tesoros escondidos en el seno de la tierra, el oro, el cobre, el hierro, las piedras preciosas, que en manos hábiles se convierten en ornamentos magníficos para los reyes, en alhajas que resplandecen en las tiaras, en las coronas y en los vestidos bordados de oro.

La composición de los líquidos da a las carnes un sabor dulce. También la graciosa llanura de Ararat produce, no inutilmente, cañas de azúcar y cochinillas bermejas que dan provechosos y lujos a quie-

nes las explotan. Los ríos ofrecen muchos clases de pescas, grandes y pequeñas, con gustos varios y formas diferentes, aumentan el bienestar y satisfacen el apetito de los hombres industrioses e inteligentes. La tierra nutre también, por sus manantiales abundantes, una multitud de pájaros para el gozo y la diversión de los nobles que se dan al placer de la caza; bandadas de perdices, francolinillos arrullantes melodiosamente que aman los lugares escarpados, se esconden entre las rocas y anidan en los agujeros; los pájaros salvajes, grasos y deliciosos, que frecuentan las localidades plantadas de cañas y que se esconden en los bosques y en las zarzas, los mayores pájaros que gustan del alga y los granos, y muchos otros.

Una provincia tan agradable, rica y favorecida por las gracias de Dios creador que vela sobre todo el mundo, la provincia de Ararat, capital de Armenia, ilustre y llena de abundancia, provincia que, según el texto sagrado, ofrece la imagen de la tierra de Egipto y del paraíso del Señor, la antigua y la aún particular herencia de la casa de los Arsácidas; la ciudad de Vagharshapat, residencia real de los monarcas arsácidas y otros grandes e innumerables edificios reales; las delicias de los campos agradables y colmados de bienes, la fundación de la Casa de Dios, templo augustísimo construido por un ángel; las capillas de las

virgenes solitarias, mártires bienaventuradas; todo esto fue perdido porque la Casa de los Arsácidas se había hecho indigna por sus iniquidades y había sido abandonada por el Señor, según la sentencia del santo hombre de Dios San Nersés: "Serán presa de los soberanos persas y griegos que, deseando am-

bos la posesión de la célebre Armenia, la dividirán entre ellos y la harán tributaria". Por eso el rey de los armenios Arshag, abandonó la provincia de Ararat y se puso en camino al cautiverio. Creyó que era preferible retirarse a una tierra cristiana, a una comarca estrecha y vivir bajo la autoridad del emperador de los griegos, que fijarse en esta deliciosa y encantadora provincia, viendo a diario la profanación de la fe, los insultos a la santa iglesia, a las injurias a que estaban expuestos los ministros de Dios, a la ruina de la nación y del reino por los orgullosos príncipes de Persia; prefirió vivir en paz como cristiano, el corto e incierto tiempo de esta vida que adquirir una falsa gloria y vivir en este mundo como un apóstata y, privado de la vida eterna, ser consumido por el fuego eterno.

Reflexionando en todo esto y con el corazón lleno de amargura, Arshag fue a colocarse bajo la dominación de los ciudadanos griegos

(Traducido por A. M.)

Centro Cultural General San Martín

"Cabaret de las Artes"

En la Sala F del Centro Cultural General San Martín, Felisa Kuyumdjian presentará el próximo 16 de marzo, a las 21 horas, su espacio titulado "Signo de Mujer". En el mismo dialogará con la actriz y cantante Leticia Daneri, quien

también realizará algunas interpretaciones de su cuerda. En la parte musical estará el compositor y pianista de música ciudadana Willy Marinozzi, y en expresiones de danza la bailarina Patricia Russo.

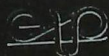

Av. Córdoba 4737 - Tel.: 772-8539/8654

EMPRESA AUTORIZADA

CON CARGO A: PAMI

Jubilados - Pensionados - Bancarios

Electrónica DE LA PAZ

Reformas a Binorma

Service Especializado en:

TV Color y Video

Computación

Telefonía

Todas las Marcas - Trabajos con Garantía

LUNES A VIERNES DE 9 A 20:30 HS. - SABADO DE 9 A 13:30

CIUDAD DE LA PAZ 1792 - TEL. 783-1109/785-6646

Colegio Armenio de Vicente López Instituto Terzakian

Turno Armenio

Seleccionará celadora

Horario de Trabajo 12,30 a 16Hs.

Solicitar Entrevista

Escuela Primaria

Turno Armenio

Seleccionará Profesora de Música

Solicitar Entrevista

Arenales 1631 - Florida

795-0125/0772

Harutiunian y su monumento a Gomidas

El escultor Ara Harutiunian, autor de los monumentos a Saiat Nová, Shivaratzé, Muratsán, Sundukian y otros personajes importantes, finalizó la reali-

zación del monumento al Padre Gomidas, el que fue emplazado delante del Conservatorio de Ereván que lleva el nombre del gran compositor armenio.

Un nuevo aporte al tesoro cultural de Ereván, en cuya parte oeste se encuentra el Monumento a la Madre Armenia, también debido al arte de Harutiunian.

Campaña por la pureza del aire

Fadei Sarkisian, Presidente del Consejo de Ministros de Armenia, recibió en audiencia a un grupo de habitantes de la ciudad de Abovian, quienes se manifestaron inquietos por la

posibilidad de la contaminación del medio ambiente como consecuencia de la reparación de la fábrica local de productos bioquímicos.

cos.

Con motivo de este reclamo, las obras de reparación fueron interrumpidas y se designó una Comisión Gubernamental para examinar a fondo este problema.

Madenataran sigue guardando incunables

Sen Arevshatian, director del Madenataran se refirió a las obras de antiguos autores contenidas en el Museo de su dirección, y recordó los trabajos sobre medicina de los autores

medievales: Mjitar Guartsis, Grigoris, Amirdovlat y Amasitsi, así como al Libro de Medicina del famoso Buniat Sebastatsi, de los siglos XVI-XVII, todos ellos devotamente guarda-

dos en este "palacio de los documentos". Entre los muchos tesoros que él contiene, está el libro de Akop Krymetsi, astrónomo de los siglos XIV-XV, titulado **Calendarios**, donde trata diversos problemas de filosofía y ciencias naturales. El Madenataran contiene más de 16.000 manuscritos antiguos, de autores griegos, sirios, latinos, árabes, muchos de ellos traducidos al idioma armenio.

Hallazgos en una ciudad antigua

Arqueólogos armenios hallaron en Dvin, antigua Capital Armenia, muchos trabajos de cerámica y monedas de plata, los cuales pasaron a enriquecer las colecciones del Museo Nacional de la Historia de Armenia.

La colina de Dvin y sus alrededores en el valle de Ararat, guardan todavía muchos secretos. En la parte occidental de la ciudad se descubrieron las ruinas de una casa y junto a la muralla se hallaron contornos de un gran edificio de la edad media, cuyo uso aún no pudo dilucidarse.

Se supone que la ciudad de Dvin renació varias veces después de la conquista árabe y del terremoto que la asoló en el año 893. Según los datos existentes perecieron en el desastre unos 40.000 habitantes de la ciudad, que contaba con un total de 150.000.

Empleo en las ciudades pequeñas

Las ciudades pequeñas de Armenia están de parabienes pues, en general, las empresas industriales prefieren instalarse en esas ciudades, por su abundante mano de obra y ricos yacimientos. Esto permite desarrollar la economía de las regiones agrarias, a la vez que abre nuevas perspectivas al desarrollo social.

Además, con la instalación de empresas y fábricas en los pueblos se transforma ventajosamente la vida cultural, mejorando las condiciones de vida de sus habitantes. De esta manera se reduce la migración de la población campesina y se genera un beneficio colectivo.

Los 75 años de Aram Satunts

Aram Satunts acaba de cumplir su 75 aniversario, rodeado de la admiración y el afecto del pueblo armenio.

Músico de creatividad polifacética, Satunts es autor de cantatas, sonatas, así como también de música para películas y piezas de teatro, y sus obras están incluidas en el repertorio

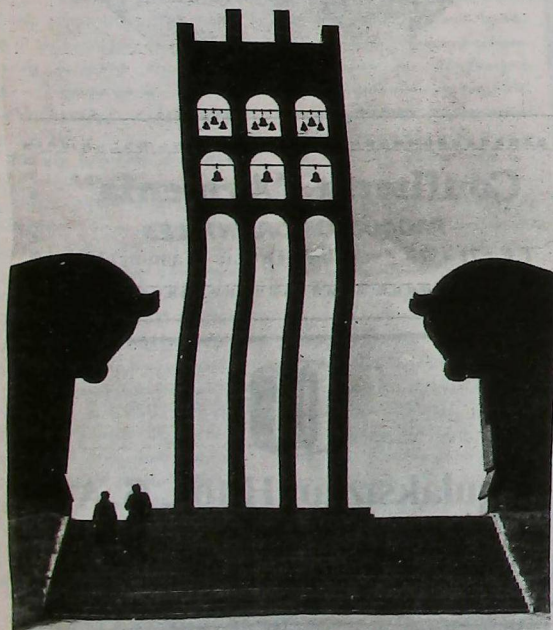
de todos los conjuntos musicales.

Veterano de la guerra patria, Satunts ha compuesto muchas obras de corte marcial, entre las que se destaca "**La hazaña del pueblo es inmortal**" que es un canto a los grandes hechos populares y militares.

Emmian, mejor deportista armenio de 1987

Robert Emmian, poseedor del récord de Europa en salto en largo, figura al frente en la lista de los mejores deportistas de Armenia para 1987, elegidos por la Federación de Periodistas Deportivos y la redacción del periódico "**Afastani Fiskulturnik**". Acompañan a Emmian en es-

ta lista el campeón mundial de pesistas Yuri Sarkisian, el campeón de boxeo de Europa Nshan Munchian, el campeón Copa del Mundo en la Lucha Sambo, Gurguen Tutjalian, el campeón de saltos ornamentales Arsen Dzhavadian y Mejak Kazarian.

Campanario del Monumento a Sardarabad

TEXTIL CENTER

DE GASE LUX S.R.L.

Fabricación y ventas de telas laminadas • Sedas
Dibujos y diseños propios • Pailletes • Sedas naturales
Gran variedad de lurex lisos y estampados

Levalle 2437
T.E.: 962-9118

Alsina 1291. Capital
T.E.: 38-6596

TERKA

S.A.C.I.F.I.yA.

Fábrica de tejidos

Fábrica:

Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
T.E. 651-1651/0634

Administración y ventas:

Moreno 1235 (1091) Cap. T.E. 37-3829/6102

Daniel Youssefian e Hijos S.A.

Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general

Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

TROVADORES ARMENIOS

DJIVANI

Djivani -de su verdadero nombre Serope Levonian- nació en 1846 en el pueblo de Kartzakh, cerca de la ciudad de Akhalkalak (Cáucaso). Toda su vida fue un cantor ambulante, y son muy numerosas las canciones que ha compuesto, algunas de las cuales se han hecho populares en toda Armenia. Su poesía, escrita en armenio moderno, esmaltado de expresiones de la lengua de la Edad Media, pertenece, por

el espíritu y el color, a la escuela de los troveros armenios. Ella es el "trait d'union" entre poesía culta de la Armenia contemporánea y el lirismo de los antiguos "ashugh"es. Una mínima parte de estas canciones ha sido reunida en dos volúmenes aparecidos en 1900 y 1904 en Tiflis (Georgia).

Esta obra poética es vasta no sólo por el gran número de piezas, sino también por la rica variedad de las

materias y los géneros tratados, de los sentimientos interpretados, de los modos de expresión empleados. Bajo la apariencia de

un modesto cantador público, este rústico autodidacta, pero que habla leído mucho, este bardo que cantaba para ganarse la vida, como en los tiempos antiguos, en las reuniones, fiestas y banquetes, ha sido verdaderamente un gran poeta, uno de los mejores, uno de los más completos del período contemporáneo. Hay en él un satírico, crítico de costumbres, un moralista, un elegíaco, un trovador patriótico, y ante todo un lírico, produciendo, con un talento natural, sencillo y profundo, los impulsos eternos del corazón humano. Y ninguno de nuestros poetas modernos es **más armenio** que él. Representa él uno de los intérpretes más puros y más fieles del alma de la raza, alma laboriosa y afinada, tan valiente como pacífica, tenaz, sin aspereza, atraída a las tradiciones étnicas y al mismo tiempo amigo apasionado del progreso humano y de la fraternidad universal. Y esta profunda armonía entre la mentalidad de la raza y este poeta proviene no sólo del hecho de que éste vivió siempre entre el pueblo y es inspirado por sus tendencias, por sus tradiciones, sus costumbres, su folklore, sino, y sobre todo, por lo que era de estos temperamentos

instintivos y representativos en los cuales la sensibilidad de una raza se refleja más naturalmente.

La muerte de Djivani, sobrevenida en 1909, ha su-

Por Arshag Tchobanian

mergido en duelo a toda la nación, que lloró en él la pérdida del más grande y más querido de los cantores populares contemporáneos.

CANCION

de Djivani

Como el pescado sin agua

*El pueblo sin canción vivir no puede;
Hasta que mi querida despierte,
Sin cesar, sin plazo, yo cantaré,
Jamás yo callaré*

*Con un ardor conmovido de lo profundo de mi corazón,
El violín a la mano, yo cantaré,
Jamás yo callaré*

*Mi sentimiento es ardiente, mi corazón es puro;
Vanos son los plañidos de las gentes malas,
Nada traba la canción que es un don de Dios;
Aún encerrado en una jaula, yo cantaré
Jamás yo callaré*

*El pueblo que no tiene su propia canción,
Es como los brutos sin palabra y lenguaje;
Los envidiosos pueden esforzarse de impedirme,
A pesar de ellos yo cantaré
Jamás yo callaré.*

*La canción es la vida mía, es mi alma,
Si ceso de cantar, luego falleceré.
Mientras tenga un soplo y una voz,
Siempre, a cada hora, yo cantaré.
Jamás yo callaré.*

COLEGIO ARMENIO DE VICENTE LOPEZ

Abierta la inscripción Año lectivo '88

INSTITUTO TERTZAKIAN - BACHILLERATO MERCANTIL
ESCUELA PRIMARIA ARMENIA DE VICENTE LOPEZ
JARDIN DE INFANTES - PREESCOLAR KOUYOUMDJIAN
CAMPO DE DEPORTES RICARDO MANOUKIAN (h)

- Doble escolaridad
- Personal docente capacitado
- Computación
- Historia, cultura y geografía armenia
- Cursos bíblicos y catecismo
- Consultorio médico y odontológico
- Inglés (programa Asoc.Arg.Cult.Ing.)
- Reuniones y conferencias con padres
- Gimnasio cubierto, con aparatos
- Campo de deportes
- Biblioteca bilingüe
- Comedor escolar
- Coro
- Cine. Auditorio

INSCRIPCION E INFORMES:

ARENALES 1631 (1602) FLORIDA (PCIA. DE BUENOS AIRES)
Horario: días hábiles, de 9 a 16 horas - TEL.: 795-0772/0125

Confitería "Armenia"

PRODUCTOS ORIENTALES

T.E.: 71-4571 Scalabrini Ortiz (ex Canning) 1317

Koulaksizian Hnos. S.A.

FABRICACION DE TEJIDOS

LIMA 3560 - (1678) CASEROS

Tel. 750 - 5888/3501/4632

Doctor

Luis H. Vertanessian

Escribano

Tucumán 1455 7° F

T.E.: 45-2649

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

9 ՄԱՐՏԻ

ՀԱՄԱԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՑՈՅՑԵՐՈՒՆԸ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդառնելով Արժանիք-
նախա թեմի Առաջնորդ
Գերբ. Գրիգորիս եպ. Բու-
խարևանի հրա էլին՝ գաղու-
թիս ընդ որ հայ համայնքինե-
րու, կուսակցութիւններու,
կազմակերպութիւններու և
մամուլի ներկայացուցիչնե-
րը հաւաքուած էին, Երեք-
շաբթի Մարտ 1, ժամը 20ին,
Ազգային Առաջնորդարանի
ընդարձակ ժողովարանին
մէջ, ունենդրելու համար
Հոգեւոր Պատին - Լարարադի
հարցին առնչուող - ազգային
բարձր ոգիով տողորուած դե-
կոյցը:

Սրբազան Հայրը երեւոյ-
թապէ կերպով խոսեցաւ
որոշ և բնութային արկածաշար
մահուան դառն կեանքի՝ ժո-
ղովին բացումը կատարեց ա-
ւանդական «Հայր Մեր»ով, և
այսպէս հաղորդեց ներկայիս
հայ առաքելական եկեղեցիի
ամենաբարձր և ամենապատ-
կառեցի հեղինակութեան՝
Վազգէն Ա. Վեհափառ Հայ-
րապետին խնդրանքն ու ա-
կրնկալութիւնը արժանաւորեա-
նայ գաղութին, «Միախմուտ
և խիտ շարքերով ցոյցեր
կազմակերպել Սովետական
Դեպքանտան առջեւ, խա-
ղաղ, բարեկամական և ազ-
գային բարձր գիտակցու-
թեամբ բնորոշուող մթնոլոր-
տի մէջ», զօրավիճի կոչեցելու
համար հայրենի ժողովուր-
դին - Լարարադի Խ. Հայաս-
տանի կցուելու - իրաւասու
պահանջին:

Ինչպէս երևանի ժողոցնե-
րը, պողոտաները ու հրապա-
րակները իջնող մեր 1 միլիոն
հայրենի եղբայրները, քա-
ջիւղերը հայրենիքին նաեւ
պարտի ցոյց տալ գիտակցու-
թեան և օրինապահութեան
միեւնոյն բարձր մակարդա-
կը, հոս է-Ազգի մը քաղաքա-
կրթութեան և խաղաղատեն-
չութեան իսկական չափանիշը
(տես «ՍԱՐԱՆԱԳԱՆՑ»-ի
Մարտ 1 թիւին մէջ Վեհիմ
պատգամը ուղղուած համայն
հայրենիքին): Ապա՝ Սրբա-
զան Հայրը կատարեց Լարա-
րադի պատմական և քաղա-
քական պատշաճ ներածականը

ընթացք տուաւ որ հարցում-
ներ ուղարկել, սրբ. Լարա-
րադեան երկու խառն յանձ-
նախումբեր - առաջինը՝ քա-
նաձեւի յանձնախումբը որ պի-
տի դրադի ցոյցերէն Լարա-
րադի Դեպքանտին յանձնուելիք
յուշադրին, տեղական մամու-
լի տրուելիք հաղորդագրու-
թիւններուն, ինչպէս նաեւ այլ
խաղաղ յայտարարութիւն-
ներուն և ծանուցումներուն
չարադրութեամբ: Երկրորդ
յանձնախումբը ֆինանսական
է, որ պիտի դրադի ցոյցերուն
և անոնց շարակցեց ծանու-
ցումներուն ծախսերուն գու-
մարը ապահովելով: Եւ
9) Մարտի համախմբու-
մին ցոյցերուն խաղաղ և իր-
անկանտն ընթացքին խանգա-
րումը արգելելու համար, ու-
րողուցեալ նաեւ կազմել
«կարգապահութեան խոտն
մարմին մը»:

Ժողովի աւարտին յանձ-
նախումբերը առանձնացան
խորհրդակցելու և աշխա-
տանքի լծուելու առաջադրու-
թեամբ:

Դարձեալ՝ Հինգշաբթի 3
Մարտին, 2րդ Ընդհանուր
Ժողովի ընթացքին - միեւ-
նոյն վայրը - ժամը 20-30ին
Ժողովականները իմացան քա-
նաձեւի խառն յանձնախումբ-
ին տարած աշխատանքնե-
րուն մասին: Կատարուեցաւ
ընթացումը ոչ վերջնական
ձեւի մէջ գտնուող յուշադրին,
եղան օգտակար թելադրանք-
ներ և ժողովականները ցոյ-
ցերէն առաջ անգամ մը ևս
հաւաքուելու համաձայնու-
թեամբ մեկնեցան, ձգելով որ
յանձնախումբերը աշխատին
վերջապէս իրենց վրայ դրու-
ած պարտականութիւնը:

Ցոյցերը ուրեմն տեղի պի-
տի ունենան այսօր՝ Չորեք-
շաբթի 9 Մարտ 1988թ, ժամը
17-ին, Սովետական Դեպքա-
նտան առջեւ (GUIDO Y RO-
DRIGUEZ PEÑA), յիշույս
կ'անկախեց որ այս համա-
գաղութային միացեալ ցոյցե-
րը ընթանան մեր ազգային
խաղաղ և անկախութիւննե-
րուն համաձայն և օրինակելի
ձեւով:

ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ՓՐՈՖ. ԱՂԱՆՊԷԿԵԱՆ
ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԿՆԱՅՑԵԼԷ

Աղբի հաւած հաւաքուելու
բերան համաձայն՝ Փրոֆ. Ա-
պել Աղանպէկեան Նիւ Եորք
պիտի ժամանէ վաղը Հինգ-
շաբթի 10 Մարտին:
Աղանպէկեան և աշխարհա-
հրոշակ տնտեսագէտ՝ Աղան-
պէկեան - Սովետ Միութեան

գերագույն Միջաշխի Կորպո-
րացի տնտեսական հարցերու
թիւ մէկ խորհրդատուն, գլո-
խաւոր Եւրոպայական է Սո-
վետ Միութեան մէջ այժմ կի-
րարելու տնտեսական փոփո-
խութիւններուն:

Ան պիտի պատուարի
մեծ հաշիւներով մը, ապ-
րուած Հ.Բ.Ը. Միութեան
կողմէ, որուն ներկայ պիտի
գտնուին Նիւ Եորքի հայու-
թեան կարեւորագոյն անձնա-
ւորութիւնները:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՏՈՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ
ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԸ

Ըստ տեղական մամուլի
լուրերուն՝ Դատար Տոքթ.
Լեւոն Արսլանեան հրաժարած
է ունային և պատմական
բարձրագոյն առեւտրի դաշի-
ւէն:

Իր խիստ կարճ հրաժար-
ական մէջ Տոքթ. Արսլանեան
տեղեկացուցած է կէ «կը երա-
ժարի մասնաւոր պատճառնե-
րով» և թէ «պիտի նուիրուի
փաստաբանական ազատ ա-
պարկին»:

Դատարական դրուիւ-
նը հաստատուելէ ի վեր յիշ-
եալ դաշիւին մաս կազմող
վեց պաշտօնեաներուն վերջի-
նրն է Տոքթ. Արսլանեան: Ա-
ռաջին հինգը, որոնք են
Տոքթ. Խորիւն է. Թորաքսո,
Տոքթ. Ռիքարտո Լեւոնաւ,
Տոքթ. Խորիւն Վալերիա Արա-
սո, Անտրէա Տալսիս և Տոքթ.
Ռիքարտո Խ. Լաւետարա գա-
տաւորները, հրաժարած էին
արդէն զանգաւ առիթներով:

Կարծի յիշել թէ այս դաշնա-
ցային դաշիւն է որ գրադե-
ցաւ բանակի նախկին հրամա-
նատարներու, նաւատորմի
Մեքսիկէ Կորպուսի, և "CASO
CAMPS" լուստ 3 նշանաւոր
դատերով:

Տոքթ. Արսլանեան իբրեւ
յիշեալ դաշիւին անգամ զը-
խաւոր զեր վերջուցած է բա-
նակի նախկին հրամանատար-
ներու դատաւարութեան մէջ:

ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ
Մ. ԿՈՐՊԱԶԵՎԻ

Ինչպէս ծանուցած էինք մեր նախորդ Փետրուար 25 և Մարտ 2 թիւերուն մէջ՝ Հ.Բ.Ը. Միութեան Յիշեալ Նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեան, 24 Փետրուարին, հեռագրած էր Սովետ Միութեան Դեպքադ Պր. Միխայիլ Կորպաչեւի՝ զօրավիճի կանգնելով հայրենի ժողովուրդի արդար պահանջին:

Այսու կու տանք հեռագրին բովանդակութիւնը.
«Իր հաւատարմութեամբ GLASNOST-ի և ՊԵՐԵՏՏՐՈՒԿԱ-
թիւնը որ բարգաւաճումի նոր յոյսեր կու տայ Սովետ Միութեան ժողովուրդներուն,
ինչպէս նաեւ մարդկութեան՝ մշտաւոր խաղաղութեան հեռանկար մը:

Ձեր մտահոգութիւնը ակնհայտ է անցեալի անարդարութիւնները սրբազնու-
գծով, ձեր անկեղծ մղումներուն մէջ: Ն. Նարիմանովի որպէս Պաշտօնի Սովետի
Դեպքադ 1920ին կատարած յայտարարութիւնը կը մնայ առանց գործադրու-
թեան: Կեդրոնական Կառավարութիւնը յայտարարած էր թէ Նոկորին - Լարաբա-
դի շրջանը անբաժանելի մաս կը կազմէ Սովետական Հայաստանի:

Կը խնդրենք ձեզմէ որ նկատի առնէք Լարաբադի ժողովուրդի մեծամասնու-
թեան իղձերը, որոնք արտապայտուած են ձեզի ուղղած իրենց կոչերուն մէջ: Հայ
կապան Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը՝ համաշխարհային կազմակերպու-
թիւն մը 1. որուն 30.000 անդամները, միանալով իւրիւր, կը փարկն տան կոչին:

Ալեք Մանուկեան
Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ցկեան Նախագահ

Նիւ Ճըրսի, 24 Փետրուար 1988, (ԱՄՆ)

ՀԵՌԱԳԻՐ ՍՈՎԵՏ ԴԵՍՊԱՆԻՆ

Պուէնոս Այրէս, 29 Փետրուար 1988

Նորին Վեմութիւն
Պրն. Պիլի Բվաւով՝
Արժանթինի Սովետ. Միութեան Դեպքան
Անձնակազմ Գրասենեակը

Յանուն Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Երկրորդական Վարժարանի աշա-
կերտներուն, աշակերտներու ճնողաց և ուսուցիչ - ուսուցչուհիներուն՝ զօրավիճ կը
կանգնենք մեր հայրենի ժողովուրդի պահանջին - Լարաբադի կցումը Ս. Հայաս-
տանի Հանրապետութեան - պահանջ որ կը բխի մեր պատմութենէն, աշխարա-
գրութենէն և ժողովուրդէն, և ժողովուրդներու փափաքը կը կատարուի արդարու-
թեամբ:

Աստիճա Գուլուհեան
Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Մարի Մանուկեան Երկր. Վարժարանի
Բաժնի Տնօրէն

ՀԱՅՐԵՆԻ ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐ ԿԸ ՄԻԱՆԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԱԹՈՌՆԵՐՈՒ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ
ՊԱՏՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԻՇԻԿԸՆԻ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ (ԷՆՆ ԱՐՊԸՐ)
ՋՈՅԳ ԱԹՈՌՆԵՐԸ

Երկու խորհրդահայ գիտ-
նականներ մասնակցեցան
Միջինի Համալսարանի
(Էն Արպըր) գիտաժողովին,
որ տեղի ունեցաւ Մարտ 5-ին

և 3-ին, տօնելու և պանծա-
ցնելու համար զոչ աթոռներու
հաստատումը Միջինի Հա-
(ԸՆԱՐ.Ը 18-րդ էջ)

ՄԵԶԻ ՀԱՅ ԿԸՍԵՆ

ԱՍՏՈՒԱՇԱՇՈՒՆԶԸ ԶԻՆԱՐԷՆԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱՇ Է ՀԱՅՈՒ ՄԸ ԿՈՂՄԷ

Տասնութերորդ դարու վերջերը East Indian Հնդկերության բնակ Մաթանդոնոթանը հիմնում է Bengal Fort William Կարծարանի կողմէ որոշում կ'առնուի ու կը ծրագրուի Աստուածաշունչը արեւելքի ինքնակառավարման իրաւունքները պահպանելու անհրաժեշտութիւնը մասնակից մի հիմնով:

Թէեւ վարժարանի հիմնադիրները շատոնց լուծումներ կ'որոնէին վերոյիշեալ ծրագիրը իրականութիւն դարձնելու կարելիութիւններու շուրջ, անկարելի կ'ըլլար սահմանափակ գտնել չինարէն լեզուի հմուտ անձ մը որ միեւնոյն ժամանակ Թիվեթի սահմանի մօտերը գտնուող Ույն վարժարանին մէջ պատշաճ վարժարանի մէջ չինարէն լեզուի դաստիարակ: Այդ շրջանին մէջ չկար անձ մը որ պարզ նախկին մը իսկ կարող գրելու քի վիճակի ըլլար:

Երկրորդ փնտրում է ետք կը գտնուի ՀԱՅ մը ԻՎԱՆ ԼԱՋԱՐԵԱՆ, Ձիմաստան ծնած ներհուս չինարէնագէտ:

Իվան ԼԱՋԱՐԵԱՆ նախապէս պաշտօններ վարած էր «ՄԱՔԱՌՆՅի Փորձակալ»-ներու մօտ եւ կը խմբագրէր պաշտական բարձր շրջանակի թղթակցութեան պատասխանատու պաշտօններ: Յետոյ շրջան մը գրադեցաւ մասնաշտաբային փոխնախարարի պաշտօնով:

Իրեն ուղղուած առաջարկին վրայ ԼԱՋԱՐԵԱՆ ընդունած էր հրաժարի իր առեւտրական ձեռնարկութիւններէն եւ ըզրադի միայն թարգմանական գործերուն ամսական 450 անգլիական ոսկիի վարձատրութեամբ:

Պատահաբար ու պահանջը բնի շատ բարձր էին նաչած հաստատութեան ներառական անձուկ վիճակին, քայց նկատ

տի առնելով մասն հետապնդուած նպատակին, Աստուածաշունչի թարգմանութեան վրաս գործին կարեւորութիւնը եւ թարգմանի անձնաւորութեան բացառիկ հմտութիւնը, հաստատութեան պատասխանատու ուսուցիչներն ու անձնակազմը կ'որոշեն իրենց ուղիքին վճարել այդ գումարը ու իսկոյն գործի սկսիլ:

Որպէս թարգմանութեան հիմն աղբիւր ունենալով Աստուածաշունչի հայերէն քննադիրը ու որոշ աղբիւրներով օգտուելով մասն անգլիերէն լեզուով թարգմանութեան, ԼԱՋԱՐԵԱՆ կը սկսի աշխատանքի: Յետագային դարձեալ տնօրէնութիւնը առաջարկ կը ներկայացնէ Բարթեմի Միսիոնարներու որ կարգաւ հաստատուի Գաղութային մօտ ՍԷՆԱՐԲՈՒՆ շրջանը խնդրելով մասն որ մէկ տարեք եւ երեք երիտասարդներ հետեւին

չինարէնի դարձերթագմանութեան: Այսպէսով Mr. Marsham իր երկու գաւակներով եւ Dr. Keoy-ի մեծ որդին կը հանդիսանան ԼԱՋԱՐԵԱՆի առաջին աշակերտները:

1807-ին Ս Մարտիսի Աւետարանի թարգմանութիւնը եւս աւարտած ըլլալով Լաւարանի կողմէ դրկուած է Լոնտոն Canterbury Արքեպիսկոպոսին պառնայու համար LAMBET գրադարանը որպէս առաջին պտուղ Պենկայի Ձիմանակն Հիմնարկութեան: Իսկ 1808-ին Ար. Մարտիսի, Սր. Մարկոսի եւ Լուկասի Աւետարանները չինարէնի թարգմանուած են եւ տպագրուած ու այս աղբիւր Հնդկաստանի կառավարիչը Lord Minto մեծ յուզումով ու գնահատանքով արտայայտուած է ԼԱՋԱՐԵԱՆի մասին:

Լաւարանի աշակերտ Mr. Joshua Marsham (1768-1837) հրատարակեց փիլիսոփայաբանական CONFUCIUS-ի միտքերը առաջին հատորը չինարէնի գիրով եւ թարգմանութեամբ ու անգլիերէն լատինաբանով:

Մարտիսի թարգմանութեամբ ու անգլիերէն լատինաբանով:

Հատորը կը թաղանթաւորուի 4 թափանցանքով եւ որպէս խորագիր կը կրէր The Works of CONFUCIUS Containing The Original Text with Translation, 1811.

ԿԱՐԵՒՈՐ.- Երբ ԼԱՋԱՐԵԱՆ եւ Mr. Marsham թարգմանութեան մէջ Աստուածաշունչի չինարէն թարգմանութեան կը գրադէմ, Լոնտոնի միսիոնարներու ընկերութեան Robert Marison 1782-1834 միեւնոյն թարգմանութեան վրայ կ'աշխատէր ԳԱՆԹՈՆՅԱՆ չինարէնի թարգմանութեան օժանդակութեամբ եւ չինարէն թարգմանութեան Աստուածաշունչով, որ կը գտնուի LAMBET Գրադարանը, որը կը ծառայէ 1807-ին ԼԱՋԱՐԵԱՆի կողմէ:

"ANI"

Anuarul Culturii ARMENE 1942-43, Bucarest

ՆԱՄԱԿ ՓՈԽԱՆ ՍՏԱՅԱԳՐԻ

ԱՄՆ-Ի ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԿՈՂՄԷ ՈՒՂԱՐԿՈՒԱՇ ԿԱՐԵՒՈՐ ՄԷԿ ԳՐՔԻ ԱՌԻԹՈՎ

Mrs. Sona HAMALIAN
Director, Western Regional Office
ARMENIAN ASSEMBLY OF AMERICA
Suite 202, 4250 Wilshire Boulevard
LOS ANGELES, Calif. 90010, U.S.A.

Փետր. 20, 1988, Հայկոյ

Յարգելի Տիկ. Համալիան,

Շատ հաճելի անակնկալ էր, ձեր գրասենեակէն ղրկուած՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՄՆԱԿՔ-ի ստացումը (Հասցեարան-տեղեկատու՝ ԱՄՆ-ի Հայ Հաստատութիւններու): Շնորհակալութիւն ձեր յատուկ ուշադրութեան համար:

Արդեօք դուք տեղեկ էիք մեր Հրատարակած «ՈՎ-Է-ՆԱ» Սփիւռքահայ Հասցեարանի մասին:

«Սփիւռքահայ Ընդհանուր Հասցեարան» մը առաջաճեալ պահանջն է Սփիւռքի կազմակերպութեան: Դժբախտաբար, մեր գիտնական Տիկ. Եղան թաղանթները չէր տուէ. այդպէս ալ հետաւոր չեղաւ «ՈՎ-Է-ՆԱ»-ն փրահաւորական ցանկայի կատարելութեամբ: Շատ մտածեցինք թէ ինչ կերպ ընել, որ համայն Հայ Սփիւռքը օժտուի «Առձեռն Տեղեկատու»-ով մը: Երկուսը այն երթակցութեան որ ամենագործնական ձեւով պիտի ըլլար՝ թաղանթի, որ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹ ԻՐ ՈՒՂԱՐԿՈՒՄԸ «ՈՎ-Է-ՆԱ»-ն զոյգանք, հետեւելով մեր Հրատարակութեան որ լաւ սիրտուած ու զատուորուած է, անոր կեցիկ իր արարման հաւաքականութիւններն ալ. առ որ անի է (օրինակ՝ Ֆրանսահայ Հասցեարանին հետ նոսն պեմբերահայութեան հաշարանը): Ամեն բայի մը իրազորութեամբ իրաքանդիր դադուի պարագային, տեղուին համար կազմակերպչական յոյժ կարեւոր միջոց մը ըլլալով հանդերձ, յատկապէս պիտի դիւրանար նաեւ ՀԱՄԱՓԻԹԻՒՄԱՅԻՆ կատարելագործումը «ՈՎ-Է-ՆԱ»-ի մը հաւարումը:

Ան թէ ինչու, մեզ յատկապէս ուրախացուց Հայկական Համագործակցութեան հոգաձուկները համա Կատարանին ձեռնարկին նկատմամբ: Յոյժ ցանկալի է որ Համագործակցութեան կողմէ օժանդակէ Կատարանին, դիւրացնելով Այստեղի կատարելագործումը փրահաւորականութիւններն ու անոնց նպատակաւ ջրուումը: ԱՄՆ-ի մեր ամենախոշոր Հայ Գաղութը այսպէսով, օրինակ հանդիսացած պիտի ըլլար մտացաւ գաղութներուն, որ իրենք ալ Տեղեկութիւն «ՈՎ-Է-ՆԱ»-ն պատրաստելին, (անշուշտ չի չեղելով մեր առաջին Հրատարակութեան ձեւէն ու զատուորումէն):

Մեծ աշխատանք է հարկաւոր, որ իրականանայ տշն ծրագիրը. բայց արեւ. քանի որ համապիտուան Հասցեարան մը ամենազոտակար «ԳՈՐԾԻՔ»-ը պիտի հանդիսանար ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ, որուն մասին այդքան կը սիրենք խօսիլ այսպէս:

Ձեր նախընտան ուղեկից եւ յաջողութեան ջերմ զգացումներով՝

Կը նամ յարգանքով
Ռ. Տեղեկատու

ՊՈԽԵՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ԱՐԺԱՆԹԻՆԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Արժանթին-Հայ եղբայրակցութիւն ձայնասփռումի յայտարարութիւն, որ հազարամեայ Հայ ազգի պատմութիւնն ու մշակութիւնը ի սպաս կը դնէ երիտասարդ Արժանթինի կերտման ի խնդիր - կը շարունակէ իր ձայնասփռումը LR 3 RADIO BELGRANO 950 DIAL վրայ, ամէն Կիրակի ժամը 22:22-30:

Այժմ ձայնասփռումը ճախացած է աւելի հաղորդակցութեամբ, բանավէճերու լուրերու, ծանօթագրութեան հաղորտ յայտարարութեան մասնաւոր արուեստագիտականութեամբ:

Նկատարութեամբ՝ Էմիլիան Գ. Ճորճալեանի, մասնակցութեամբ՝ Ալեխանտրո Լ. Ճորճեանի եւ Պապիանո Գալեանի, դասական եւ ժողովրդական երաժշտութիւնը կը կատարուի աշխատակցութեամբ՝ Սարգիս Գալապալեանի եւ Սիմոն Գիլգիլիէանի, եւ ձայնասփռումի պատշաճութեամբ՝ ԼԱՌԱՐՄԵՆ լրագրութեան արուեստագիտական եւ արուեստային (Թէլեք) խումբին: Պոխեւոս Այրէսի հաղապարհաբանութեամբ եւ Լրագրագիտարանի եւ Լրագրութեան - Հայ Հիմնարկին:

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒՋՈՒԻ

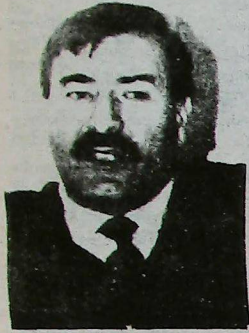
Հ.Բ.Բ. Միտիւրեան Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութիւնը, նախակրթարանի եւ երկրորդականի բաժնիներուն համար կարիք ունի կարող ուսուցիչներու:

Նետաճիւրդներ կ'ընան դիմել քաղաքացիութեան՝ Օր. Անի Գալպանեանին, ամէն օր ժամը 10-16 12:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԶՕՐԻ ԲԱԼԱՅԵԱՆ ՏԻԹՐՈՅԹԻ ՄԷՋ

չուրջ, եւ որպէս զրոյ հրա-
տարական է գիրքեր՝ վէպ,
պատմուածք, օրագրութիւն եւ
այլն:

Պր. Զօրի Բալայանի Հա-
յաստանի թղթակիցն է Մոս-
կուայի մէջ լոյս տեսնող զրա-
կան շաբաթաթերթի մը, «Li-
teynaya Gazeta», որ բազ-
մամիլիոն ընթերցողներ ու-
նի, ըլլալով կեդրոնական այս
շաբաթաթերթին թղթակիցը
Պր. Բալայան միշտ ալ առա-
ջինը ըլլալով աւագանդած է
մտալուտ վտանգները Հայ-
րենի երկրին ուղղումով:

Պր. Ալեք Մանուկեան նշեց
նաեւ, որ այսօր, երբ մեր
Հայրենիքը կը գտնուի նոր ա-
կընկալութեան դիմաց,
պէտք է աւելի խոհեմ ըլլանք
յսօրու Հայրենի նշանաւոր մը-
տաւորականներու ըսածները,
միտքերը, մեր կարծիքները
ըսելէ առաջ:

Պր. Զօրի Բալայան իր
խօսքն սկսաւ, նշելով բոլոր
այն աւերները, դժուարու-
թիւնները, արգելքները եւ
խաբէկները, որոնք խոր-
հրդային երկրի ժողովուրդ-
ներն ապրել են Ստալինեան եւ
ապա Պրեժնեան չլրաննե-
րուն:

Պր. Բալայան մեծ յուզ-
մունքով ներկայացուց անց-
եալի տխուր այն իրականու-
թիւնը որ 1915-ի արհաւիրք-
ներէն ետք Հայ ժողովուրդը
վերապրեցաւ մեր պատմական
Հայրենիքի այն Հատուածի
վրայ, որ ապրին անհնարին
էր բնական պայմաններու բե-
րումով:

Ձ հազար քառակուսի կիլո-
մետր է մեր այսօրուան Հայ-
րենիքի տարածքը, որմէ
միայն 4 աւ հարիւր բերրի է,
իսկ մնացածը քար է:

Թուրքը համոզուած էր, որ
այդ քարերուն վրայ Հայ ժո-
ղովուրդը չի դիմանար, սո-
վամա՛հ կ'ըլլայ եւ այն ինչ որ
չըրաւ թուրքական եաթաղա-
նը, կ'ընեն քարերը Հայաս-
տանի:

Սակայն փաստ է, որ քարից

հաց քամելով Հայրենի ժողո-
վուրդը աճեցաւ, բազմացաւ
եւ այսօր 3-5 միլիոն բնակչու-
թեամբ, Համալսարանով եւ
մատենադարանով, գիտու-
թեանց եւ արուեստի կանա-
ներով, հազարաւոր դպրոց-
ներով, ապահով սահմաննե-
րով, բաց ճակատով կ'ընթա-
նայ դէպի ապագայ:

Զօրի Բալայանի ցաւով նշեց
Ստալինեան չլրանի եղեւնի
մասին, որուն պատճառով ոչ
միայն Հայերս, այլեւ խոր-
հրդային երկրի բոլոր ժողո-
վուրդները մարդկային, միտ-
քի, հոգեւոր մշակոյթի ան-
սահման կորուստներ տուին:

Այդ տխրահռչակ օրերուն
էր, 1921 թ. Փետրուար-Մարտ
ամիսներուն, երբ թուրքական
երկու պատուիրակութիւն
Մոսկուայի մէջ Հանդիպում
ունեցան Ստալինի հետ: Եւ թէ
ի՞նչ խօսուեցաւ այս Հանդի-
պումներուն ընթացքին յայտ-
նի մասէն ետք, 1954-ին թուրք
մասնակիցի մը դրառումե-
րու շնորհիւ:

Այստեղէն կ'իմանանք թէ
Ստալին խօստացած է ամէն
ինչով օգնել Թուրքիային: Եւ
պատգամաւորներու այն հար-
ցին, թէ Հայաստանի Խորհրդ-
դային Հանրապետութիւնն ու
Հայկական Հարցը արգե՞օք
արգելք չպիտի չանդիսանան,
Ստալին պատասխանած է թէ
կը զարմանայ, որ այդ հարցը
կուտայ թուրք մը, որ շատ լա-
գիտ Հայկական Հարցը լու-
ծելու միջոցները: Եթէ Հայեր
կան տակաւին Ձեր երկրին
մէջ, այդ հարցը զուէ ինքնե-
րը լուծեցէք:

Ստալին նաեւ կը Հաւաս-
տիացնէ թուրք քաղաքագէտ-
ներուն, թէ որքան ստոն որ
ինք ողջ է եւ կ'իշխէ Գրեմլինի
մէջ, ցեղասպանութիւն բառը
չպիտի չդորձածով խորհրդ-
դային երկրին մէջ:

Ստալին եւ իր գործակից-

(ԵԱԲԸ 15-ԴԻ ԷՋ)

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՑ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒԵՍԱՐՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՈՅՑ
ԱՄԻ ՏԵԱԼՈՆ 1988

27 ՄԱՐՏ, ԿԻՐԱԿԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԻ

Սկիզբ ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10,30ին:

Պատարագիւ եւ քարոզիւ Հոգւ. Գիտակ Վրդ. Մու-
րատեան:

Երգեցողութիւնը պիտի կատարէ «Դատերք Վարդա-
նանց» երգչախումբը:

ԴԻՆԱՅԻՔԻ, երեկոյեան ժամը 5ին:

29 ՄԱՐՏ, ԱՒԱԳ ԵՐԵՎԱՆԻ

Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, երեկոյեան ժամը 5,30ին տեղի
պիտի ունենայ ժամերգութիւն եւ ապա ընթերցում ԻՄԱՍ-
ՏՈՒՆ ԿՈՒՍԱՆՑ աւետարանական գրուագիւն:

31, ՄԱՐՏ, ԱՒԱԳ ՀԻՆԳԵԱՐԻ

Սկիզբ ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10,30ին:

Յիշատակ ՎԵՐՋԻՆ ԸՆԹՐԵԱՑ եւ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ԽՈՐՀՈՐԴԻՆ Հաստատման: Պատարագիւ Արժ. Տ. Վազգէն
ԲՅՆՅ. Ստեփանեան:

Երեկոյեան ժամը 5ին ԿԱՐԳ ՈՏԵԼՈՒԱՅԻ:

Երգեցողք «Դատերք Վարդանանց», ղեկավարու-
թեամբ Հոգւ. Տ. Յարութիւն Մ. Վրդ. Մուշեանի:
ԽԱՒԱՐՈՒՄ.՝ Սկիզբ արարողութեանց երեկոյեան
ժամը 7,30ին:

1. ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՈՒՐԱԲԹ

Մայր Եկեղեցւոյ մէջ ԿԱՏԻ ԽԱԶԵԼՈՒԹԵԱՆ՝ առա-
ւօտեան ժամը 11ին:

ԿԱՐԳ ԹԱՂՄԱՆ՝ երեկոյեան ժամը 7,30ին: Կը մաս-
նակցին եկեղեցւոյ ղպիրներն ու «Դատերք Վարդանանց»
երգչախումբը:

2 ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ

Առաւօտեան ժամը 9ին Ս. Պատարագ կ'երգեն ղպրոց-
ական աշակերտները, որմէ վերջ անոնք կը կատարեն մաս-
նաւոր խոստովանանք ու կը Հաղորդուին:

Երեկոյեան ժամը 5ին արարողութիւն ԽՐՄԱՆ. Ժա-
մերգութեանց վերջ Ս. Պատարագ, զոր կը մատուցանէ Հոգւ.
Տ. Յարութիւն Մ. Վրդ. Մուշեան: Յաւարտ Ս. Պատարագի,
Առաւորդարանի դահլիճին մէջ Տնօրէնաց արարողութիւն:

3 ԱՊՐԻԼ, ԶԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Սկիզբ պաշտամանց՝ առաւօտեան ժամը 9ին:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ժամը 10,30ին: Բարոյ՝ ժամը 11,30ին:

Պիտի պատարագէ ու քարոզէ Գերշ. Տ. Գրիգորիս
Եպս. Բունիաթեան: Երգեցողութիւնը պիտի կատարէ՝ «ԿՈ-
ՄԻՏԱՍ» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ՝ Օր. Մաքրուհի
Էօմէսէքեանի:

4 ԱՊՐԻԼ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՄԵՌԵԼՈՅ

Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի Ազգային Գերեզմա-
նատան Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ:

ԾԱՆՕԹ.՝ Ա. Զատկական տօներու առիթով Ոսմուլայի եւ
Թաղման արարողութեան գերեզմանին համար իւր եւ ծաղիկ
նուիրողներէն կը խնդրուի ժամանակին յանձնել զանոնք Ե-
կեղեցւոյ Պայծառութեան Յանձնախումբին: Բ) Կը յիշե-
նենք մահ մեր քարեպաշտ ժողովուրդին, որ տօնական այս
օրերուն չմոռնան իրենց իւրաքանչիւր: Եղէք առատածնոյ եւ
Տէր պիտի օրհնութեամբ վարձատրուի ըլլայ ձեզի:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋԵՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA INSTITUTO MARIE MANOOGIAN

CURSO LECTIVO 1988 * ABIERTA LA INSCRIPCION

JARDIN DE INFANTES SERPUHI EKSHIAN 'Nuevo Horario: 9,30 a 16.30 HS.

ESCUELA PRIMARIA BERDJUHI EMIRIAN

COLEGIO SECUNDARIO-BACHILLERATO MERCANTIL

1° a 5° AÑO DORIS TCHINNOSIAN

INTEGRE A SUS HIJOS EN LA COMUNIDAD ARMENIA DESDE PARECORDZAGAN
ARMENIA 1322

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱԳՈՒԹԻՒՆԸ» ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ՂԱԶԱԽՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Արեւելեան Հայաստանի Ուսու Կառնուարի քաղաքի ազգայնական ինստիտուտին մէջ բացուեց Հայաստանի ազգայնական ինստիտուտին մէջ բացուեց Հայաստանի ազգայնական ինստիտուտին մէջ բացուեց...

առեցնալով իրեն, հիմա-տաւը պիտի մտադրենք եւ յարգարարեալ արուեստի ի-րեր, որոնք մեծ հետաքրքր-րութիւն տեղեւոր են այն-րոնքու մաս: Մասնաւոր ու-չադրութիւն գրեւոր են հայ-տեղեւորներու պատմութեամբ արժանի գեղեցիկ իրերը:

ՆԵՐԳԱՂԹՈՂ ՀԱՅՐԵՐՈՒ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՊԱՐԳԵՆԱՏՐՈՒՄԸ

Հայաստանի Կառնուարի քաղաքի ազգայնական ինստիտուտին մէջ բացուեց Հայաստանի ազգայնական ինստիտուտին մէջ բացուեց Հայաստանի ազգայնական ինստիտուտին մէջ բացուեց...

եւ ուսումնական հաստատու-թիւններու բաժնի փարիսի տեղակայ: 1988-ին ի վեր էր գլխաւոր այդ կամեմբ, որ էր գրադի ներկայակցող Հայե-րու ընդունման, ըստ արա-նային, աշխատանքի հարցե-րով: Հ. Ազատեանի գրիչին էր պատկանում կարգ մը հե-տադրութիւններ՝ նախ-րեւոր հայ ժողովուրդի պատ-մութեան կարեւոր հարցե-րուն:

ՍՆԵՐՈ ԽԱՆԶԱԿԵԱՆԻ «ՍՆԵՐԱՆԻ ԼՈՒՍԱԲԱՅԸ» ՎԷՊԸ ՌՈՒՍԵՐԷՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԾ

Մոսկուայի «Պրոֆիգատ» հրատարակչականը ուսերկը լոյս ընծայած է Սնեռ Խան-զադեանի «Սնեռի լուսաբա-ցը» վեպը, մեծ տպագրաւա-կով: Թարգմանիչն է Յ. Մար-տիրոսեան: Գիրքին մէջ առ-նրեւոր է նաեւ Վ. Միխայիլի յօդուածը, ինստիտուտի գր-

քանիւնութեան եւ նշումը վե-պին մասին: 1950-ին ի վեր ուսերկը ինստիտուտում եւ հրատարակում են Սնեռ Խանզադեանի գրեթէ բոլոր նշանակալից գործերը՝ «Սնե-ր գնդի մարզիկ», «Հոգը», «Միխայիլ Սպարապետ», «Բազմաբն» եւ այլն:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

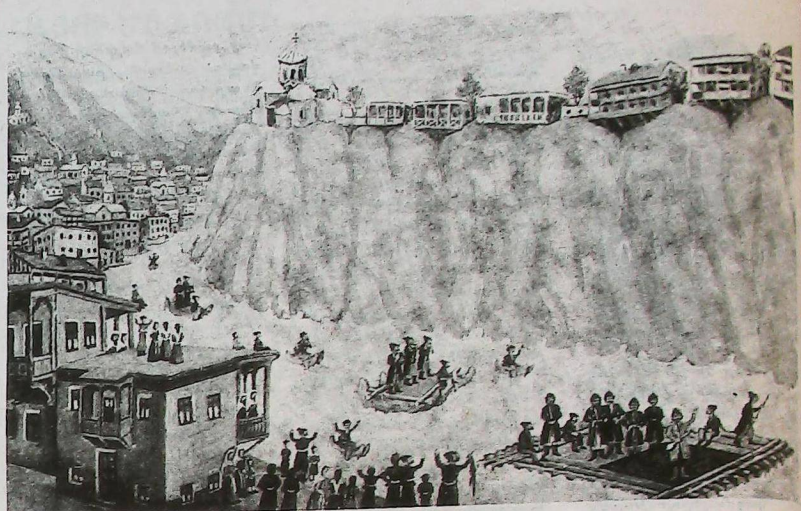
Երեւանի «Գրադի» ընկե-րութեան փարչութեան արքուն-քին հիմնում է «Հայաստ» համադրժանցականը, որու տնօրէնները կարճ ժամանա-կանիցիւն էր արքին լեզու-նիք: Ուսումնական ծրագիրը կարգում են համադրժանցա-կանի «Հայագիր-գեղարար-եանի Միտունեան եւ իր գոր-ծակիցները: Երեւայի միայն

անդերկըն էր գաւառական տաւայն կան մեծ ծրագիրներ՝ հայերէնի, ուսերկին, ֆրանսերէնի, անգլերէնի ու-սուցում, ինստիտուտին ներ-եւ այլն: Համադրժանցա-կանը ինք հայեցեալում է ան-հրաւերաւ տարբարումները եւ պիտի լինեն, գրաւատու-նէն փարս տաւայնով:

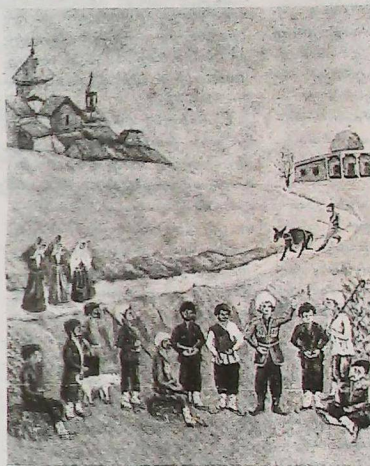

ՀԵՐՈՍ ՀԱՅԻ ԲԺՇԿԵԱՆԻ ԱՐԶԱՆԸ
ՆՈՐ ՆՈՐՔԻ ՄԷՋ

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ԷԼԻԲԵԿԵԱՆ

«Ժողովրդական տուն Քուր գետի վրայ ի պատիւ Սալար-Նովայի»

«Պատանի Արութիւնը պալ-տանը՝ Այգեշաւ գիւղում»

«Պատանի Արութիւնը Հաղպատ գիւղում հովի-նքի մօտ»

«Սաւառ-Նովա կնոջ՝ Մարնարի հետ՝ տաւայնաւորելու պահին»

ՀԱՅՐԵՆԻ ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐ
ԿԸ ՄԻԱՆԱՆ...

(ՇԱՐԼ ԹՐԻ ԷԶԵՆ)

մայսարանին մ'է: Խորհրդա-
նայ գիտնականն որ Ամերի-
կա կը գտնուէր Ամերիկայի
Միջազգային Գոլէճի հրաւե-
րով: Տիթորոյթ պիւն հանդի-
սական իրենց չըլ գալու-
թեանց վերջին հանգրուանը:

Գրականագէտ-գրաքննիչ-
դատ, բանասիրական գիտու-
թիւններու տոգթոր-փորձե-
սոր, Հայաստանի Գիտու-
թիւններու Ակադեմիայի
թղթակից անդամ Հրանդ
Թամազեան ծնած է 1923-ին,
Իջևանի չըլանի Աշափուր
գիւղը: Ուսանողական եւ ու-
սուցչական կեանքը ամբող-
ջութեամբ անցնողով է երե-
ւանի Պետական Համալսարա-
նի մէջ, ուր 1954-էն ի վեր Հայ
գրականութիւն կը դասաւան-
դէ, իսկ 1958-էն 1981 զլսաւո-
րած է խորհրդայն գրական-
ութեան ամպիոնը, եւ 1981-
էն մինչեւ հիմա կը գլխավոր-
ընդհանուր հայ գրականու-
թեան ամպիոնը: Ան արժա-
նացած է Հայաստանի Գիտու-
թեան փաստականոր գործիչի
կոչումին: Աւելի քան երեսուն
տարի իր պատրաստած «Հայ
Գրականութիւն» դասագիրքը
կը գործածուի Հայկական
ըզրոյցներու ինններորդ դա-
սարանի աշակերտներու կող-
մէ: Ան 27 գիրքերու եւ 200
գրականական յօդուածներու
եւ ուսումնասիրութիւններու
հեղինակ է: Առանձնապէս
ակնառու են իր մենագրու-
թիւնները նուիրուած Երր-
վանցադէին, Միամանկիին
եւ Չարենցին: Իր աշխատու-
թիւններէն յիշատակենք երե-
քը: «Հայ Գրականութիւն»
երկու հատորով, «Աղլետա-
կան Գրականութեան Պատ-
մութիւն» եւ «Բանաստեղծու-
թեան Հազարամեայ խոր-
հուրդը»:

Փորձեցոր Տոգթոր Վազգէն
Գաբրիէլեան Երեւանի Պետա-
կան Համալսարանի խորհրդ-
դահայ գրականութեան ամ-
պիոնի վարիչն է 1981-էն ի
վեր եւ դասախոս՝ 1996-էն ի
վեր: Ան առաւելաբար կը ըզ-
րադի արեւմտահայ, խորհրդ-
դահայ եւ սփռութահայ գրա-
կանութեան հարցերով: Գիր-
քեր գրած է Ռուսիոյ Որբեր-
անց եւ Դանիէլ Վարուժանի
մասին: Հեղինակած է նաեւ
մենագրութիւններ նուիրուած
բազմաթիւ սփռութահայ գր-
ողներու: Պատրաստած է
նաեւ «Սփռութահայ Գրակա-
նութիւն» դասագիրք մը Հա-
յաստանի բարձրագոյն ու-
սումական հաստատութիւն-
ներուն համար:

Գիտաժողովի անգլերէն
եւ հայերէն
թաժիճները...

Գիտաժողովի անգլերէն
թաժիճը տեղի ունեցաւ Մարտ
Ե-ին, էն Արալըրի մէջ, Հա-
մալսարանի Միջկրն Լիւի
Հնետըրըն սրահը: Դասախո-
սեցան Ամերիկայի հայագի-
տութեան խոշորագոյն ամ-

պիտաններու վարիչները, Նինա
Կարսոյեան (Գոլոմպիա Հա-
մալսարանէն), Ռիչըրտ Յով-
հաննէսեան եւ Աւետիս Սան-
եան (Լոս Անճելըսի Գալի-
ֆորնիոյ Համալսարանէն) եւ
Ռապրէթ Թամարն (Հարվըրտ
Համալսարանէն), ինչպէս
նաեւ Միչէլընի Համալսարա-
նի երկու հայագէտներ՝
Գէորգ Պարտազեան եւ Ռա-
նըլտ Միւնի: Բացումը պիտի
կատարէ Փրոֆ. Պէն Պաղտիկ-
եան (Պրըքիի Գալիֆորնիոյ
Համալսարանէն): Գիտաժո-
ղովի նիւթն էր «Հայագիտու-
թիւնը Այսօր, հարցադրում-
ներ եւ հետախույրներ»:

Գիտաժողովի հայերէն ըա-
սինք տեղի ունեցաւ Մարտ
Ե-ին, Ստոլթֆիլտի մէջ, Ս.
Յովհ. Եկեղեցւոյ երեսու-
սարդական Սրահը: Փորձե-
սորներ Թամազեանի եւ
Գաբրիէլեանի դասախոսու-
թեանց նիւթը եղաւ «Սփռու-
թահայ Գրականութեան Գնա-
հատումն ու Հրատարակումը
Խորհրդային Հայաստանի
մէջ»:

Յարգարժան գիտնականե-
րը ներկայացուցին իրենց
նախկին ուսանողները՝ ուշին
Պետական Համալսարանի հա-
յագիտական դասախոս Տիգ-
րան Թումանեան եւ ՀԲԸՄ-ի
Ալեք Մանուկեան Վարժարա-
նի հայերէնի ուսուցչուհի Ա-
նահիտ Թումանեան:

Հանդիսատք
Ճաշկերոյթ

Այս գոյգ գիտաժողովները
իրենց լրումին յանգեցան եզ-
րափակիչ ճաշկերոյթով մը որ
տեղի ունեցաւ Մարտ Ե, Կ.Ե. Ժամր 4-ին, Ս.
Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցւոյ
հանդիսարահին մէջ: Սոյն
հանդիսութեան գլխավոր ըա-
նասօք եղաւ անուանի լրագ-
րող Պր. Պէն Պաղտիկեան, որ
զգալացունց ուսումնասիրու-
թիւններ հրատարակած է Ա-
մերիկայի բանտներուն եւ աղ-
քատութեան մասին, արժա-
նանայով լրագրութեան մէջ
«Փոլիցըր» մրցանակին:

Հանդիսութեան նպատակն
էր պատուել Միչէլընի Հա-
մալսարանի Ալեք Մանուկեան
անուանի Արդի Պատմութեան
ամպիոնի դասախոս Փրոֆ.
Ռանըլտ Գրիգոր Միւնիին եւ
նոյն Համալսարանի հայ լեզ-
ւի ու գրականութեան Մարի
Մանուկեան անուան ամպիո-
նի դասախոս Փրոֆ. Գէորգ
Պարտազեանը, ինչպէս նաեւ
Մանուկեան բարերար ամբող-
ընդէ տեսիլքին եւ նիւթական
հսկայ գոհողութեանց շնոր-
հիւ կարելի դարձած է սոյն ա-
թոններուն հիմնադրութիւ-
նը:

Հանդիսութեան ընթացքին
իրենց յարգանքի խօսքը ուղ-
ղեցին հիւրաբար ներկա
գտնուող Ամերիկայի հայա-
գիտական աթոռներու ներկա-
յացուցիչները, ինչպէս նաեւ
հայրենի գիտնականները:

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՊԵՌԼԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ՓԱՍՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆ (Հ.Տ.Փ.Կ.)
ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՈՎ ՏԱՐԱԾ ԻՐ
ԱՌԽՈՅԺ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՏՓԿ-ն ալ նեցուկ կը
կանգնի իրեն, բոլոր իր կա-
րելիութիւններով:

1987 ապրիլ 25-ին, ՀՏՓԿ եւ
այլ կազմակերպութիւններ
Պոնի մէջ չեղ ցոյց մը կազ-
մակերպած են, Գերմանիայի
եւ այլ հարեան երկրներէ ե-
կած 400 մասնակցներով,
հակազգեւո ճամբար թրքական
արշաւը որ կը միտը ստորա-
գրութիւններ հաւաքելով
կանխել ԱՄՆ-ի Գոնկրեսի ա-
ռաւ դրուած բանաձեւը, Ապ-
րիլ 24-ը հռչակելու որպէս
Յեղաշարժութեան դէմ Մի-
ջազգային Օր: Նոյնպէս կան-
խելու, Եւրոխորհրդարանի
մտապառ թուարկութեան
հայանպատուելը:

1987 ապրիլին, Գերմանիոյ
Հայ եւ օտար համայնքներու
դէմ Եւրոպայի թրքական ու-
ստիակային սանձազերծած
զրգուիչ ու հալածական ելոյթ-
ներու առիթով, ՀՏՓԿ եւ 23
այլ արդարաւենի կազմակեր-
պութիւններ, կոչ մը ստորա-
գրած են որմէ հետեւեալ
մէջբերումները:

Կ Ո Ձ

Տեղամոլութեան
եւ
Ժողովրդագրոգութեան
Դէմ

Հրահրիչ - հայածիչ արշա-
ւան կազմակերպողները
ժխտում են թէ 1894-95-ին եւ
թէ 1915-ին լարդեր եւ ցեղա-
պանութիւններ տեղի ունեցել
են հայոց նկատմամբ:

ATT-ի (ATT. Ալրոփա
Թուրք Թեւիզիոնու), հա-
ղորդումներում Հայերը հայ-
հոյովում են որպէս կեղծաւո-
րներ, չնեք, մատնիչներ եւ
զնչուներ: Արեւմտեան Պե-
նիտում ապրող թուրքերին -
160,000 - համոզում է ATT-ն
թէ ստորագրութիւնների հա-
ւաքումը հայերի դէմ, ծառա-
յելու է նաեւ որպէս բողոք
Յունաստանի դէմ, որ ներկա-
յիս Թուրքիոյ քաղաքական
թշնամին է:

Այս կոչիչն նեցուկ կանգ-
նները, միւս կողմից, պաշտ-
պանում են թուրք աշխատա-
ւոր-եկողներին իրաւունքնե-
րը ընկալային ու քաղաքական
ընթացաւորներում (ըզրոյց,
լեզու, կրօն, ընտրութեան
արտօնութիւն) Գերմանիա-
յում: Փոխարարմամբ, մենք
էլ պահանջում ենք այստեղ
ապրող թուրք փոքրամասնու-
թիւնից, որ հասկացողութիւն
եւ հանդուրժողականութիւն
ցուցաբերէ թուրքիայում ապ-
րող կրօնական եւ ազգային
փոքրամասնութեանց համար
եւ դատապարտի անցեալի
սխալները, ինչպիսիք են ցե-
ղապանութիւնը, տեղահա-
նումներ եւ բռնի իսլամա-

ցումներ, որոնց զոհ գացին
1.5 միլիոն հայեր, հարկը
հազարաւոր ատորներ, յոյ-
ներ եւ քուրդեր: Բացի այս-
քանից, մենք սպասում ենք
վճարական բողոք, ի դէմ յա-
րաճուն ճնշման եւ հայա-
ծանքներին՝ ստորինների, ա-
րաւերի, հայերի, վրացիներ-
րի, յոյների, եգիպտերի, չէր-
քեզների, քուրդերի, լազերի
եւ այլոց:

Մենք խստիւ կերպով դա-
տապարտում ենք ամէն տեսա-
կի փոքրամասնութեանց դէմ
թշնամական թրքական թա-
րուցութեան ծառայումը նաեւ
թուրքիոյ սահմաններից
զուրկ բաւականից զաղբիւի է
արդէն որ այսօր Թուրքիա-
յում կրօնական եւ ազգային
հայաժանքներ եւ զրպարտու-
թիւններ կան:

Կոչին ստորագրողները
պահանջում են:-

Որ Եւրոփալսամենտը չտը-
պաւորուի մոլեռանգ մեղիթ-
միութիւնների ստորագրու-
թեանց հաւաքածոներից ո-
րոնք արդէնք են չինձու եւ
զրգուիչ զրպարտանքի աւե-
լին, մենք պահանջում ենք
Եւրոփալսամենտից, խստիւ
դատապարտել թրքական
մարդկային եւ փոքրամա-
նութեանց իրաւանց խախտու-
մը թէ անցեալում եւ թէ ներ-
կայիս: այսպիսի քալ մը Եւ-
րոփալսամենտի կողմից,
նաեւ պարզաբանելու է երկ-
դիմի կեցուածքը որ մերթ
Եւրոպայի հայոց դէմ գոր-
ծուած ցեղապան հոճազոր-
մութեան հանգիս:

Մենք պահանջում ենք ծե-
րակուտաց, ներքին գործից
նախարարութեան կողմից, օ-
տարաց խնդիրների պատաս-
խատուից եւ հեռուստա-
կողմից անմիջապէս միջոց-
ներ փնտել թուրք համայնքի
եւ ATT-ի զրգուիչ ձեռնարկ-
ները զաղաղեցնելու ու միա-
գումայն սպահանջելու ոչ -
թուրք անհատների անվտան-
գութիւնը:

Սկզբնաստորագրողներն
են

ՀԱՄԱՇՆԱՐԱՆԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱ-
ԿԱՆ ՀԱՄԱԿՈՒՄԱՐ
ԱՍՈՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ,
Պեռլիմ
ՊԵՐԼԻՒՆ ԳԻՒԼԹԻՒՐ ՎԷ
ՏԱՅԱՆԸՇՄԱ ՏԵՐՆԷՔԻ
ԳԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ԳԵՄՈՒԿԱՆ-
ՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳ. ԿԱԶՄ. ի համախմբում,
Պեռլիմ
ԳԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆ-
Ի ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱ-
ՄԱԿԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՃՆՇՈՒՄԻ ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵ-
ՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, Արեւ-
մըս. Պեռլիմ

ՀԱՄԻՔԵՎԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ-
ԹԻՒԹԵԱՆ ԵՒ ՓԱՍՏԱԳՐՈՒ-
ԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆ, Պեռլիմ
ՄԱՐԿԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱՆՑ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼԻԿԱ Պեռլի-
մի Բաժնմուտ
ԻՇՇԻ ԳԻՒԼԹԻՒՐ ՊԵՐԼԻՒՆ
ԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄՄԱԿՈՑԻ
ԵՒ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ԽՈՐ-
ՀՈՐԴԻ ԿԵԴՐՈՆ, Պեռլիմ
ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԳՈՐԾԱՅԻՆ ՈՒՍԱ-
ՆՈՂՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒ-
ԹԻՒՆ (KSSE) Պեռլիմի Յիւլ
ԼԱԶԱՐՈՐԱՆ - ԼԱԶԱԿԱՆ
ԼԵՃՈՒԹԻ ԵՒ ՄՄԱԿՈՑԻ
ԻՍԵՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՆԱԿ
ՄԱՆԻՆ ՄԷՋ ՄԱՐԿԱԿԱՆ
ԻՐԱՒԱՆՑ ՊԱՇՏՊԱՆ ԼԻԿԱ.
ԳԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱ-
ՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ,
Պեռլիմ

ՊԵՐԼԻՒՆԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ
ԿՈՂՄԱԿԱՆԻՆԵՐԻ
ԽՄԱՒՈՐՈՒՄ
ՊՐՈԼԵՏԵՐ ՏԱՅԱՆԸՇՄԱ
-Գիւլաղլուրիւ - Պեռլիմ
RIZGARI Պեռլիմ
ԿՍ.Կ. Պեռլիմ
ՍՈՒՄԱԼԻՍ ԻՇՇԻ
ԳԵՐՄԱՆԱԿՈՍ ԵՐԿԻՐ-
ՆԵՐԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ
ԳԵՐՄԱՆԱԿՈՑ ԱՍՈՐԱԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵ-
ՐՈՒ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱ-
ԽՈՐՈՒՄ:

ՀՏՓԿ-ի կարեւորագոյն մէկ
իրադրութեան է նաեւ 1987-ի
Մայիս 9-11, Վիեննայի մէջ
գումարած «Համալսարանի
Տեղեկատու-մասնագէտներու
Համագումարը»: Ստորեւ այլ
առթիւ տրուած մամուլի հա-
ղորդագրութեան մէջընտրու-
ներ:

ՄԱՄԼՈՑ
ՀԱՂՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Իր հիմնադրութիւնից ի վեր
Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը
բազմաթիւ անգամներ խախ-
տել է ու ոտնահարել մարդկա-
յին փոքրամասնութեանց ի-
րաւունքները: Թուրքիոյ
հանրապետութեան մէջ տա-
կաւին ապրող ժողովուրդներ
եւ փոքրամասնութիւնները -
արաւերն, հայեր, ասորիներ -
վրացիներ, յոյներ, եգիպ-
տներ, քուրդեր, լազեր, չէր-
քեզներ - տառապում են ծանր
ստորնաւի ճնշիչ թրքական
ազդեցութիւնների քաղաքա-
կանութեան ներքոյ, որ ըսկը-
սում է ցեղապանութեան ո-
ճիւղից, բռնի իսլամացումից
մինչեւ բռնի թուրքացում-
մուտը: Այսպիսով, Փոքր
սիոյ երկու թիւստները, Հայ
եւ Յոյն, բազմաբանակ ժողո-
վուրդները, Ա. Ալիարհա-
մարտից առաւ եւ յետոյ ար-
Ի ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, Արեւ-
մըս. Պեռլիմ

ՄԱՐԶԱՀԱՄԵՐԳԱՅԻՆ ՊԱԼԱՏԸ

ՎԱՐՈՒԹԱՆ ԱՃԵՄԵԱՆ

Երեւան քաղաքին հպարտութիւն պատճառող եղակի կառոյցներէն մէկն է Մարգահամերգային Պալատ անուանով ծանօթ վիթխարի համալիրը: Ինչպէս բազմաթիւ ուղեւորութիւններու, առաջնորդս Արամ Տէյլորմէնճեանն է կրօնիկն: Անոր հետ եղանք, Ս. Էջմիածին, Ս. Հայկաբաշի, Խոր Վիրապ, Միծեանակոյն բերդ, Գեղարդ, Գառնի եւ ուրիշ տեսարժան վայրեր, որոնք հասարակ ընկերակցութիւններ չլին, այլ Հայրենի դրոյշներով համեմատեալ հանգիստներ, որոնք անմոռապէս պիտի մնան:

Հովսեփ Ե: Կոմիտէի ինքնաշարժը յատկապէս մեզ առաջնորդեց Մարգահամերգային համալիր, որ Միգոնակարգի իման բարձունքի վրայ է, եւ հոնկէ տեսանելի՝ առաջակային թուղանի մը, կամ այսօր նորածնութիւն զարժան հակա դաժնի մը նման, տեղւոյն վրայ ընկողման ու տարածուն: Կը կրտունք կարծապապառ ու դարձաբարձիկ համբաներ, Հրազդան Մարգարաշտի կողքէն անցնող խճուղիէն սկսած, ու քան վաղիկեան յետոյ կը հասնինք չէնքին քովտի զոններն մէջ: Այդ օր փակ են համալիրին զոնները: Բայց բաց՝ Կոմիտէի անձնակազմին, այլ մասնաւոր Ար. Մին առջեւ որ գիտ համոզել հրահանք պատասխանատու անձնակազմ, որոնք սիրաշատ մեզի կը յատկացնեն երիտասարդուհիք որ առաջնորդութիւնը: Մանրուկ, սիրուն, աւելի՛ գեղեցիկ՝ հայուհի մը: Մեզ կը տանի համալիրին միջեւ կերպարան մասերը, սկսելով մուտքի զոնէն որ հակա սպասման դահլիճէն սկիզբ կ'առնէ: Դահլիճ, (վիթիպուլ) որ հանդիսանալիքի կը հարկաւոր անկողնի հանդիպումներու միջնաբերդային սպասարարման յատուկ է: Երկու կողքին եզերուած են քաղաքագիր նրբաքանդեր, որոնք նրբաքանդ չեն իրականութեան մէջ, այլ ճանաչու վայրեր:

Մտաւոր գաղափար մը տալու համար անոնք մասին, բաական է ըսել թէ այդ օր պատասխանութիւն կը տեսնուէր՝ միայն նրբաքանդներու մէջ, որոնք, բնիք, մուտքի դահլիճին մաս կը կապուին, սրբակեան անդադանտերով յալարերուած են իրարու հետ՝ այդ օր ուրեմն, պատրաստութիւն կը տեսնուէր նկարահան ցուցահանդէսի մը տարաբարման, ուր կը տեղադրուէին մեզիք բանկերը:

Մուտքի դահլիճը միեւնոյն ատեն կը ծառայէ երիտասարդութեան հերթով կազմակերպած ընկերային հաւաքոյթներուն: Դահլիճին աւարտին կը բարձրանանք ու թէն տաս անդադանտ են կը

հասնինք համերգասրահին մուտքի զոնները: Անկեցեւեք թէ՛ դահլիճը կը լուսավարողութիւն առատապէս վրայ դնուած հարիւրաւոր լահերով, ստեղծելով երազային տեսարան:

Բայց լսենք, մեզ ընկերացող օրիորդին լուսարանութիւնները: Համալիրը ունի տասներկու յարկանի չէնքի մը բարձրութիւն, հակառակ իր ընկղմած երեւոյթին: Իր յարակից մասերով ան կը զբոսակէ 90-000 քառակուսի մեթր տարածութիւն: Անկեցեւեք նաեւ թէ՛ դահլիճը եզերող նրբաքանդերը առատ ընակաւ լոյս կը ստանան, հակապատահաններէն, ուրիշ զուտ շատրուաններէ շուր կը ժայթքեն: Ջուրերու ժայթքը, համալիրի մեծ մուտքի դռան առջեւէն մինչեւ Աջակիտայ կոչուող ստորոտի թաղամասը՝ կը վերածուի քաղաքաներու չորվիտումներու՝ որուն երկու կողմերը հարիւրաւոր սանդղատներ կ'եզերին, ուր կան նաեւ երկնորակայն սանդղակ, ժող 90 մեթր բարձրանալու համար՝ հարիւր մեթր հեռավորութիւնէ:

Համերգայինի սրահը կըրնակը տուած է մարզասրահին: Մրցադասարան 7000 տեղանոց է, իսկ համերգայինը՝ 2100: Ընդամենը, մէկ գիշերուայ մէջ, երկու ձեռնարկներ տեղի ունենալու պարագային, 9100 հոգի կընդունին: Իրարու կոնակ տալու պատճառն ու առաւելութիւնը այն է թէ՛ համերգայինին վերնաշարքը (balcon) որ 1000 տեղանոց է, ի պահանջէ հարկին, շարժական ըլլալով, կարող է միանալ մարգայինին, եւ ընդունել 8000 հոգի, այս վերջինը:

Շինութեան համար գործածուած են, կրանիք, մարմար եւ տուֆ քարեր: Ունի ելեքարակներ եւ օդի փոփոխման արդիական սարքաւորումներ եւ այլ լրացուցիչ յատկութիւններ: Այսինքն, ինչպէս քաղաքային օրիորդը՝ ժայնային, տաքացման եւ քննարկներու տաք ու պաղիսիւսները:

Կը մտնենք ուրեմն համերգային բաժինը: Այնքան լայնքին է սրահը որքան խորքին: Որով նոյնքան լայն է բնիք, որը բալի զոյն ծանր թանի վարքադրով փակ էր այդ օր: Ու մօտ ամիս մը վերջը Խ. Միտիկեան կազմութեան ծօնախառնարանին տեսակաւարութեանց առիթով կրկին պիտի գտնուէին նոյն սրահը, որ պաշտօնական ինչ-որոշներէ վերջ, տեղի պիտի ունենար գերաբնաստական բաժինը: Երբեքն բառերը չունին այն ուժգնութիւնն ու ծանրութիւնը, հարապատու թեմաք տալու տեսնուածն ու լուսածը, ինչ որ ենթական կ'ապրի այդ պահուն: Միայն կը բաւ ըսել թէ՛ երկու ժամ

տեսած այդ գեղարուեստական խորանաւորութեան, (լաւագոյն բառն է) երեք խմբավարներ բերին իրենց մասնակցութիւնը (միջանկեւ) հանրածնութեան Յովսեփ Էջմեանը) հարիւրաւոր նուագաղոներ, դասական թէ՛ ժողովրդական պարերու արուեստագէտներ եւ մօտ երկու հարիւր խմբերգային երգիչ ու երգչուհիներ: Այլ խօսքով, երկու ժամուայ ընթացքին 2000 հոգի բնիկն անցաւ, ներկաներու խելայեղ ու որոտողութիւնը միջին:

Ու պիտի յիշուի, երբ կը մեկնէինք սրահուն հանդիսութիւնէն, ուր Հայաստանի եւ Սփիւռքի մասերակայնութիւնը ներկայ էր, տաղանդաւոր բանաստեղծ, ուսուցիչ եւ հասարակական գործիչ, իր անհատական Պր. Վահէ Վահեան թեւ մօտ ու քսաւ: «Այս ժողովուրդըն էր որ մահախաղցեցին»: Յիշեմ էին աշակերտ, խել, եւ ամբողջ էր Հայաստանը եւ յուզուէին:

Այդ, համերգայինին, առաջնորդ օրիորդին հետ կ'անցնէրք սրահի մեծ սրահը: Մեծը բիշ է՝ հակա՛յ սրահը, որ լեռան նման չորանակի ունէր 7000 նստարան:

Միտաւոր իր առատաւոր եւ լուսարժանիքով պատուած: Սրահին ընդարձակութեան չափով մէջնորդ կը գտնուէր մարգարաշտը: Ուրիշ բառ չգտանք: Այդ պահուն դաշտը կը ստուգապատուէր, գիշերը տեղի ունենալիք ստորոյն վրայ պարերուն ներկայացման մը առիթով:

Կը իշնեմ թէ՛ պահիկ մը առաւ Միծեանակոյն բերդէնք այնքան, ուրիշ եկեր էինք այստեղ: Կը իշնեմ՝ երկիւրեւորուած երկու սիւններու իմաստալից տեղադրութիւնը: Կը իշնեմ թէ՛ ինչպէս վայրէկեաները յամեցանք մեր նահատակաց գերեզմանին վրայ, ուր մշտապես կը մայ կեցողութիւն՝ բոցի լեզուն ու չի դաշրիւր հոգեւոր եղանակներու շարանը: Ու վերջապէս, կը իշնեմ, հոնէն մեկնելէ առաջ խողովեանս մէջ գծե արձագանգող «Սուրբ, Սուրբը: Նահատակութիւն... ու վերածնունդ:

Իրաւ, «այս ժողովուրդըն էր որ նահատակեցին» երբ ապրելու անապառ կիրք ունի իմէր, երբ օծուած է հրաշքի կրքով զորքին, մեկուայ յարութեան կոչելու անդուպ կենարարութեամբ:

Սիրելի բանաստեղծ Վահէ, ճիշդ է որ նահատակեւոր ժողովուրդ չէր միւր, լայն մարդը դեռ չէ ճշգրտ իր գոգութեան նպատակը: Դեռ տղայ կ'էր գեղեցիկը: Դեռ տղայն ու անճոռնին են յաղթական:

Յաջորդով՝ այցելութիւն՝ արուեստագէտներու:

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ
ՄԱՐԻԼԻԶԱ ՏԻՍԶԵՔԷՆԵԱՆԻ

Մնած Սան Փաւլոյի մէջ՝ գաւակ Ռոսէ եւ էլիսան Տիսեքէնեանի, եւ բոյր՝ Մարլին, էլէնա եւ Ռոզա Մարիայի:

Սան Փաւլոյի Ազգային Դուրեան վարժարանը աւարտելէ ետք, հետեւած է տեղւոյն համալսարանի տնտեսագիտութեան մասնաճիւղին: ...քնակամար կը մտածէի աշխատանք մը գտնել ու ապագաս ապահովել կեանքի ասպարէզի մէջ:

«Բայց... չկրցայ, չէի կըրնար, որովհետեւ անքացատնի ոյժ մը գիւ կը միշտ դէպի ուրիշ կոչում: Տեղիս ծայցն էր, ժողովուրդիս պատգամը՝ որ կը ինչէր ուժգին, հայրենի ապրի՝ ու ապրեցու: Մանկութենէ ի վեր կուտակուած հայրենասիրութիւնը մարմն կ'ստանէր ու գիւ կը կանչէր դէպի աղբիւրը լոյսին»:

Երեւանի բարձրագոյն կըրթութեան Միջնակարգի կըրթական ստանալով կը մեկնի դէպի Հայաստան:

1984-ը օգոստոսն ամսուն Հայոց պատմութիւն ուսանելու Երեւանի Պետական համալսարան: Մարիլինեան եղած է առաջին Պրագայիայի ուսանողը Մայր Հայաստանի մէջ:

«...ձմրայ ելայ դէպի Հայաստան, դէպի աղբիւրը լոյսին, եւ գիւ մանջալու, ժողովուրդն տեսնելու, տարիներու ընթացքին լսած ու երազած շօշափելու»:

«Գաղի, տեսայ ու վայելեցի»:

1985 Նոյեմբեր թուականին, նոյն նպատակով եւ ալ Հայաստան համարողեցի, ճարտարապետութեան դասընթացներու հետեւելու համար: Հասնելուս քսին. «սենհակալից պրագայիայի ուսանողուհի մըն է, եւ շատ առաջին, իրարու պիտի յարմարեց: Երբ սենեակը մտայ տապին տպագրութիւնն եւ դաւ՝ թէ հայաստան եւ ուրիշ աղբիւր մը սենեակը կը մտնէի, եւ չսխալեցայ:

Բնաւ չէի խորհած թէ մեր միջեւ կրնար այդքան սերտ բարեկամութիւն գոյանալ, մօտ չ'ինք ամիս միասին ապրեցանք՝ ընկերակցութիւն անլի, իբրեւ երկու քոյրեր:

Շատ հետաքրքրական էին Արժանիքին եւ Պրագայի գաղութներու շուրջ մեր զրոյցները: Մեր խօսած Մայրենի լեզուով մենք կը զգայինք աւելի եւս միացած իրար: Անմոռանալի ամիսներ ապրեցանք հայ երկնքի տակ, իրարու շատ լաւ յարմարելով:

Աստուած մեծ բախտ տաւ ու կրցանք անգամ մը եւս հանդիպել իրարու Սան Փաւլոյի մէջ, անցեալ ամառ իր հրաւիրով: Դանի մը ամիս անցած էր իմ ամուսնութիւնէ ետք, հետեւեալ Չարսէ Շուշանեանի հետ, որու ծանօթացանք հրահայտանք՝ որպէս ուսանող, միասին կազմելով «այլքրոստոնեայ օճախ մը»:

Առիթ ունեցայ իր բալի ու աղբիւր ընտանիքին ծանօթանալու, որ գիւ ընդունեցաւ բոլոր ընտանիքի անդամ:

Տիրու պարագաներու տակ Աստուած մեծով հեռացաւ այս ընտանիքի երկու անդամները: Պր. Ռոսէ Տիսեքէնեան որ նուիրուած էր Հայկական Եկեղեցու եւ մշակութիւն արժանացած 1984ին Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի կողմէ «Ենթասէ Շնորհալի» շքանշանին: Եւ իմ մտերիմ ընկերակց Մարիլինեան, տիպար քրիտոստեան եւ հայ երիտասարդուհի:

Կը իշնեմ իր քաղաքը. Վերադարձած եմ լոյսի աղբիւրէն, լոյս տալու իմ սերնդակիցներու, կ'ուզեմ իմ անբող կարողութիւնն ու գիտելիքներս դնել ի սպաս հայապահպանման սրբազան գործին»:

«Համախմբել, զարկ տալ երիտասարդներու ազգային դաստիարակութեան, ողբերկի հայապահպանման մեր ծաղկող Հայաստանով»:

Կը հրահրեմ հայ երիտասարդները որպէսզի նմանի իր օրինակին, իր աշխատութեան ու իր ազգային նուիրումին:

Տիսեքէնեան եւ Շուշանեան սիրելի ընտանիքներու կը յայտնենք մեր խորին ցաւակցութիւնը: Ինքզինքով Աստուածն է որ լուսարար հանգուցանեց ինքնին հոգին:

Սգակիր ընկերակցին:

ՍՈՒՆԱ ՄԵԾԵՐԵԱՆ

Boedo 510.
T.E.: 97-4763

(ՇԱՐ. 11-ԻՆ ԷՋԵՆ)

ները ոչ թէ համայնապարհներ էին, այլ բուն թշնամիները համայնապարհներն էին, որոնք առաջին անգամ քննադատվեցան 1930 թվականին Ռուսաստանի կողմից և այսօր ալ կուսակցության ղեկավար կորպուսի բարեկարգությունները չնորհիւ է որ խորհրդային ժողովուրդները կը ջանան թօթափել Ստալինեան շրջանի սարսափի, վախի ըզգացումը: Իսկ այդ շրջանի ամենէն վտանգաւոր երեւոյթը մարդ անհատի բարոյական կերպարի անանկացումն էր:

Եւ չնայած տիրող դժուարութիւններուն, արգելքներուն, ճշմարտութիւնը կիսատար ներկայացնելուն, մեր ժողովուրդը կրցաւ հակադասական յանգրգիւններուն հասնել եւ գիտութեան եւ տնտեսութեան ճիւղերուն մէջ:

Զօրի Բալայեան խօսեցաւ կարգ մը հրատապ հարցերու մասին, ինչպէս Սեւաստի լինի տիրութեան եւ ձեռք առնելուն միջոցները լինը պահպանելու համար:

Ներկաներուն կը յուզէր Ներսիսի օղը ապականման

հարցը եւ Պր. Զօրի Բալայեան յուրախութիւն ներկաներուն յայտնեց, որ միայն քանի մը օր առաջ՝ Փետրուար 15-ին Ներսիսի մէջ հանդիսաւոր ձեռով փակուել է Արհեստական քաղաքակրթութեան զործարանի այն արտադրամասը որուն արտադրած թունաւոր կազերը կեանքի համար վտանգաւոր չափերու կը հասնէին:

Պր. Բալայեան յայտնեց թէ այսօր ուրախալի երեւոյթ մըն է, յանդուրժեան մը՝ տեսնել եւ ընդունել երկրէն եւ կեանքէն ներս յարուցուած սխալները եւ այդ սխալները շտկելու դարմանն ու քաղաքակրթութեան:

Երկրէն վերջ Պր. Բալայեան պատասխանեց ներկաներուն հարցերուն, որոնք կը վերաբերէին Հայաստանէն մեծ թիւով հայերու արտագաղթին, Մեծամորի մէջ գտնուող հիւլէական կայանի անապատութեան, Երեւանի օդի մաքրութեան եւ այլ հրատապ հարցերու մասին:

Զօրի Բալայեան պատասխանեց հարցերուն անգամ մը

եւս հաստատելով այն միտքը որ մենք մէկ ժողովուրդ ենք, նոյն թուշունի երկու թեւերը, որ ճախրելու համար պէտք է բանայ երկու թեւերն ալ հաստատապէս: Պր. Բալայեան ներկաներու միասնականութեան կողմէն ընդունելով մատնեցիկ համատեղութիւնը: Եւ խօսքն աւարտեց Աւետիք Խահակեանի նշանաւոր քառերկով:--

Ամէն ինչ ունայն, երազ անցաւոր, Աստղ էլ որ իննս, պիտ հանգչիս մի օր: Ոչինչ է մարդը, փոշի փոշու մէջ, Իր ցաւը, սակայն, տիեզերքից մեծ:

Մի ժողովուրդ ենք, նոյն ճակատագրով ու նոյն մեծ ցաւով:

Հանդիպումը կազմակերպուած էր Հ.Բ.Ը. Միութեան Ազգ. Մանուկեան Հիմնադրամի կողմէ:

ԱՆԱՀԻՍ ԹՈՒՄԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՓԱՍՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆ (Հ.Տ.Փ.Կ.) ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՈՎ ՏԱՐԱՍԻ ԻՐ ԱՌԻՍՈՅԹ ԳՈՐԾՈՒՆԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

(ՇԱՐ. 18-ԻՆ ԷՋԵՆ)

տաքստեցին կամ բնաջնջեցին, ներկայիս սպասում է միլիոնաւոր քուրդերին եւ ասորիներին բռնազաղթն ու տեղահանումը...

Տաքստեցաւ այս զարգացումն մեկնելով, կացութիւն որ գրեթէ լուրջեցած հանդուրժել է համաշխարհային հասարակայնութիւնը, Հայկական Համաշխարհային Համագործակցութեան, Վտանգաւոր Ազգերի Պաշտպան Ընկերութիւնը եւ Հայկական Տեղեկատվութեան Կեդրոնը, համագործակցաբար, 1987 Մայիս 9-11-ը Վիեննայում կը կազմակերպեն մի Համաշխարհային Տեղեկատու - Մասնագէտների Համագումարը՝ ներգրաւած թուրքերի Հանրապետութեան ազգութիւնների նկատմամբ վերաբերմունքի քննարկում: Նոյն ազգութիւնների պատկանող անձանց կամ

էլ մասնագէտների միջոցաւ կը գեկուցուեն այժմէական եւ փոքրամասնութեանց իրականացնող ուղիւն մասին:

Հինգ անձնաւորութիւններէ բաղկացած մի ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՏՏԱՆ կը ձեռնարկէ «Վիճակ» որ կը յայտարարուի մամուլի ասուլիսի ընթացքին եւ կը յանձնուի Հեյսթինսի Համաձայնութեան Վիեննա կայանալիք Հերթական հանդիպումին:

Ստորագրութիւն՝ Տոբ. Թեա Նոֆման

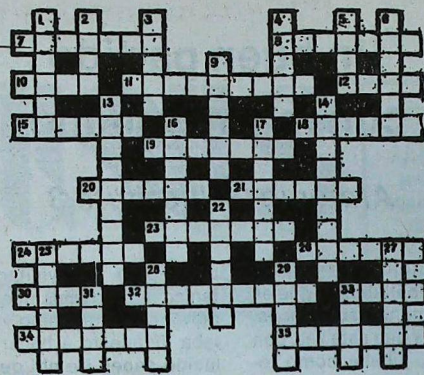
ՀՏՓԿ-ի միջազգային գործունէութեան ղափնապսակը կը հանդիսանայ, 1987-ի աշնան, գերմաներէն լեզուով լոյս տեսած հատորը՝ ՀԱՄԱՏԱՆ, ՅԵՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՏԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՔՍՈՐ: 21x29 ծաւալով, 150

էջ: Հարուստ իր նկարազարդումով ու բազմաթիւ լեզուով վաւերագրութեամբ, սոյն աշխատանքները կը հանդիսանայ Հայկական Հարցի բացառիկ մի զբաղմունք: Սեղմ, բայց դիւրեւթեւեկ անոր էջերուն մէջ գերմանալեզու ընթերցողը պիտի կարենայ գտնել դարուս առաջին ցեղասպանութեան ենթակրկած հայ ժողովուրդի պահանջատիրութեան ամփոփ ու ամբողջական պատմական փաստագրութիւնը:

Նուրբալ աշխատակիցներուն կը խնդրենք սոյն գրութիւնը ընդունել, որպէս գրական, Հայ Միութեան երախտագրական պարտքին, հանդէպ իրենց գոհարներ գործունէութեան:

ԷՊԵՏ

ԽԱՅԿԱՆ ԹԻՒ 15

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

- 7 - Իրարու միացնող
- 8 - Պակար աշխատանքի դաստապարտում
- 9 - Մեծ գետ Փոքր Ախուրի մէջ
- 11 - Արդարեւ
- 12 - Քաղաք Արեւելեան Կիւրմանի մէջ
- 15 - Կարճ շինուած ուղի
- 16 - Քար՝ որով կը կը պարտաւորուի
- 17 - Ջալալ Ալամուրի ամուսինը
- 20 - Քաղաք Հնդկաստանի մէջ
- 21 - Օդի մէջ ճիւղեր
- 24 - Վերադարձ
- 26 - Բարձր
- 27 - Հաւերու ընկած տեղը
- 30 - Քաղաք՝ ուր օծուեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորի
- 31 - Քաղաք Կիլիկիայի մէջ
- 33 - Պաշար
- 35 - Մեծ Տիգրանի դաշնակից բազաւոր
- 36 - Մասիս

ՈՒՂԱՆԱՅԵԱՆ

- 1 - Միջերկրեան իշխանութիւն
- 2 - Կրակ
- 3 - Հայաստանի սահմանակից երկիր
- 4 - Առանձին
- 5 - Կնոջ գարդ
- 6 - Փայլուն աստղ մը
- 10 - Բացառիկ
- 15 - Վաշտ
- 16 - Ամուր
- 18 - Զոդուրիւն
- 19 - Հայ մեծ բազաւոր
- 22 - Իր անձին մասին խօսող
- 23 - Երկիր՝ Հիւսիսային Եւրոպայի մէջ
- 25 - Հայոց երկիր
- 27 - (Երկու քաղ.) 3/4 ձեռնուր գործիք - կշիւքի մէջ ալիք
- 29 - Զոդուրիւն
- 32 - Ասուն (գործ.)
- 34 - Միջոց

ԼՈՒՍՈՒՄ ԽԱՅԿԱՆ ԹԻՒ 14-Ի

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

- 1 - Ապրիլեան
- 4 - Քանակ
- 5 - Գում
- 6 - Մոյ
- 8 - Կոմիտաս
- 12 - Եւրոպա
- 13 - Յրամուս
- 15 - Տարեկ
- 16 - Կոյ
- 17 - Գէա
- 19 - Փրակա
- 21 - Բազաւորան

ՈՒՂԱՆԱՅԵԱՆ

- 1 - Այս
- 2 - Տանցիկ
- 3 - Նաւ
- 5 - Գրասենյակ
- 7 - Պրիւսիական
- 8 - Կոպարտ
- 9 - Սպարտակ
- 10 - Հերոս
- 11 - Կամուր
- 14 - Հետապ
- 18 - Ինք
- 20 - Ջոկ

ՊԱՇՏՈՆԵԱՅ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒՋՈՒԻ

Վիսնիք Լոփեսի Կերական Երկրորդական Վարժարանի Հայկական բաժինը կարիքն ունի հսկիչուհիի մը (սէլատորա): Աշխատանքի ժամեր՝ 12:30 - 16:00: Դիմել Վարժարան՝ Արեւալէս 1631: Հեռախոս՝ 795-0125:

*****

Վիսնիք Լոփեսի Ազգ. Վարժարանի Նախակրթարանի Հայկական բաժինը պէտք ունի երգի ուսուցչի: Դիմել Վարժարան՝ Արեւալէս 1631: Հեռախոս՝ 795-0772 / 0125:

ՀՈԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻՍՆԵՐԷ ԼՈՓԵՍԻ

Su café molido al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510,
T.E.: 97-4763

Un buen partido con mal resultado

Armenio 2 - Instituto 3

El cotejo fue en la cancha de Platense, que es para Armenio su cancha. Vale decir que esta vez, con Instituto, jugaba como local. Pero a pesar de éso, dicen que los locales siempre tienen alguna ventaja: los visitantes se impusieron esta vez.

Fueron cinco goles, lo que significa que hubo un desnivel: alguno tuvo más, y ese gol de más correspondió a Instituto, faltando 13 minutos para finalizar el encuentro.

Los primeros minutos del primer tiempo no señalaron acciones de importancia; los rivales eran parejos. Podría decirse que Armenio se presentaba superior, tanto es así que a los quince minutos, un tiro libre efectuado por Kuchen puso en peligro la valla de Instituto. Pero, a partir de ahí, este equipo empezó a adueñarse de la pelota y a manejarla con mayor habilidad y prolijidad, y sacó frutos; porque a los 25 minutos Castillo marcó el primer tanto para los visitantes.

Armenio no se quedó tranquilo y atacó constantemente en procura del empate y fue así que a los cuarenta minutos, ante un cabeceo de Wergel que se estrelló contra el travesaño, Maldonado recogió la pelota y logró el 1 a 1.

El segundo tiempo fue más movido; existía una avidez de mutua supera-

ción, pero los visitantes tenían a Dertycia, que se movía como un gamo y estaba dispuesto a hacer un lucido papel. De ahí que a los 9 minutos iniciales, tras una habilitación de Castillo que pasó la pelota a Benítez, éste pasó un centro atrás que Dertycia resolvió en gol quebrando la resistencia de Sarmiento.

Cuatro minutos después nuevamente Armenio lograría el empate cuando Villarreal, con un remate rasante, entró por el palo derecho del arco rival y nuevamente empate.

Parecía que la cosa iba a quedar ahí, dada la paridad de fuerzas de los equipos, pero nuevamente Dertycia habría de dar la nota, cuando un centro de Reinoso por rebote puso la pelota a sus pies y de zurda la mandó al arco de Armenio, batiendo a Sarmiento. Estaban 3 a 2 y allí se habrían de quedar. Los minutos transcurrieron en un vano esfuerzo de Armenio por lograr, por lo menos, empate por tercera vez, pero no pudo ser. El triunfo se lo llevó Instituto, con gran alegría.

Armenio puso todo su esfuerzo a favor del triunfo o por lo menos del empate; pero esta vez no se le dió. Esperemos que en la próxima el resultado sea más justo... y que Armenio reciba de la hinchada ese apoyo que le está faltando.

COCINA

CARNES RELLENAS

ARROLLADO DE CERDO CON FRUTAS

INGREDIENTES:

(8 personas)

2 kilos de costillar de cerdo deshuesado.
Sal, pimienta,
El jugo colado de 2 naranjas
Una cebolla picada
1/2 kilo de carne de cerdo picada
200 grs. de ciruelas pasas descaroizadas
2 manzanas verdes
Especias molidas

PREPARACION

Una vez deshuesado el costillar hacer cortes en la carne y abrirla para exten-

derla fácilmente. Sazonar con sal y pimienta y bañarla de ambos lados con el jugo de naranjas.

Aparte, saltear la cebolla en una sartén con un poco de aceite.

Remojar las ciruelas en whisky y picarlas. Lavar las manzanas y rallarlas con cáscara.

Mezclar en un bol la carne picada junto con la cebolla, las ciruelas y las manzanas. Sazonar con sal y pimienta y con las especias molidas. Remover con una espátula de madera hasta obtener una composición homogénea.

Extender el trozo de carne sobre una tabla, distri-

buir el relleno sobre ella, arrollar presionando y atarlo con un hilo, coser los extremos.

Poner el arrollado dentro de un recipiente adecuado y asar en el horno, rociado con aceite y dándole vuelta para dorarlo parejo. Bañar de tanto en tanto con el jugo de la cocción, agregando si fuera necesario un poco más de jugo de naranjas para que no se reseque.

Una vez cocido, retirar el arrollado, quitar el hilo, cortarlo en rebanadas, disponerlas sobre una fuente caliente y colar el jugo de la cocción, rociarlo con el mismo y servir acompañado con guarniciones diversas.

Isabel Tchallan

Los significados de la ...

(viene de pág. 3)

"Si no puedo ingresar a la industria automotriz porque soy incapaz de reunir el dinero necesario para comprar las maquinarias que me permitirán producir y vender automóviles a un costo tan bajo como el de General Motors o de Ford, mi libertad de competir en el mercado no es violada. Pero si puedo reunir el dinero para hacerlo y cuento con el respaldo de una importante empresa siderúrgica y una firma automotriz local, y el Estado me lo impide, sólo entonces vería violada mi libertad de competir en el mercado".

De acuerdo con la versión de Reisman, no existe violación de la libertad a menos que se emplee la coerción. Más aún, restringe el espectro de la misma al decir que sólo constituye coerción cuando es ejercida por el gobierno. Si bien el Estado puede ser la prin-

cipal fuente de coerción en nuestra sociedad, especialmente en materia de libertad económica, seguramente no sería razonable afirmar que sólo el Estado puede ejercer la coerción. Los asaltantes de caminos, los bandidos, los ladrones, los secuestradores y los terroristas pueden coaccionar con el mismo grado de efectividad e inhibir el derecho del individuo de actuar libremente sin verse forzado a satisfacer la voluntad de otros.

Los puntos señalados por Reisman realmente merecen ser destacados, pero debe cuestionarse si ese énfasis tiene que lograrse restringiendo tan drásticamente el campo de las inhibiciones de la libertad, de tal modo que sólo la coerción y específicamente, la coerción por parte del Estado, puede ser causa de violación de la misma. En el lenguaje corriente, en todo

caso, la palabra "libertad" tiene un uso mucho más amplio. Se aplica también con referencia a 1) otros tipos de libertad de y 2) la libertad para.

Si bien la forma más importante en que un individuo puede gozar de libertad es la libertad de la voluntad arbitraria de otras personas, hay otros factores de los cuales uno puede verse libre.

Coerción: contener, reprimir, frenar.

continúa

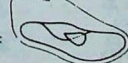
EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEdia BARTAMIAN

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

PLANTILLAS CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian también las pone a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEdia EN GENERAL

Descuentos desde el **30%** a Obras Sociales. Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEdia **DB**
Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

Dr. Arturo Balassanian Escribano

Florida 716 - 2º Piso - Of. "K"

T.E.: 392-2768

Radio Llamada: 311-0056 - 312-6383

CODIGO 3136

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771 2520

Horario de atención: Lun a Vie
de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
N° 78.836
Director

MIHRAN SARAFIAN
Corresponsalia, receptoria de
avisos y suscripciones en
BRASIL

Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E. 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E. 70-3114 Montevideo